

ΔΙΑΤΜΗΜΑΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ ΣΤΗ
ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

**ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ ΚΑΙ Η ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΗΣ ΣΤΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΑ
ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ**

ΝΕΛΛΑ ΠΑΝΑΓΙΩΤΑ

ΕΠΙΒΛΕΠΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ : ΔΡΟΓΑΛΑΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Υποβλήθηκε ως απαιτούμενο για την απόκτηση του μεταπτυχιακού διπλώματος
ειδίκευσης στη Διοίκηση Επιχειρήσεων

Ιανουάριος 2023

Ευχαριστίες

Η παρούσα διπλωματική εργασία πραγματοποιήθηκε στο Τμήμα Οργάνωσης & Διοίκησης Επιχειρήσεων του Πανεπιστημίου Μακεδονίας Θεσσαλονίκης, στα πλαίσια του Μεταπτυχιακού Προγράμματος με τίτλο “Διοίκηση Επιχειρήσεων (MBA)”, υπό την επίβλεψη του Επίκουρου Καθηγητή Δρογαλά Γεώργιου.

Αρχικά, θα ήθελα να ευχαριστήσω θερμά τον καθηγητή μου κ. Δρογαλά, που μου έδωσε την ευκαιρία και μου εμπιστεύθηκε το πολύ ενδιαφέρον αυτό θέμα. Θα ήθελα να τον ευχαριστήσω, επίσης, επειδή καθ’ όλη την περίοδο εκπόνησης της παρούσας διπλωματικής εργασίας έδειχνε το ενδιαφέρον του όχι μόνο για την περάτωση της τελευταίας αλλά και για μένα προσωπικά. Ο τρόπος με τον οποίο αντιμετώπιζε τα προβλήματα που προέκυψαν στα διάφορα στάδια της εργασίας, η στάση του και η γενικότερη συμπεριφορά του ως άνθρωπος, η συνεχή του υποστήριξη και ενθάρρυνση, μου ενέπνευσαν βαθιά εκτίμηση και σεβασμό απέναντι στο πρόσωπό του, κατάφερε να μου μεταδώσει τις αξίες της συνεργασίας και της προσωπική βελτίωσης με απώτερο σκοπό την επίτευξη ενός κοινού στόχου, ενώ θεωρώ ότι αποτελούν εφόδια για την περαιτέρω πορεία μου.

Επίσης, ευχαριστώ την οικογένειά μου για την κάθε είδους υποστήριξη που μου παρείχε τόσο κατά την εκπόνηση της διπλωματικής εργασίας όσο και για την ψυχολογική της στήριξη. Χωρίς αυτήν δεν θα βρισκόμουν σε αυτή την θέση και δεν θα ήμουν ο άνθρωπος που είμαι τώρα.

Περιεχόμενα

Εισαγωγή.....	8
Κεφάλαιο 1 Θεωρητική Προσέγγιση	13
1.1.Χαρακτηριστικά Πληροφοριακών Συστημάτων	13
1.1.1.Χρήση πληροφοριακού συστήματος.....	13
1.1.2.Χρησιμότητα πληροφοριακού συστήματος.....	15
1.1.3.Σύνδεση πληροφοριακού συστήματος	16
1.1.4.Συνεισφορά.....	17
1.2. Λογιστική	18
1.3. ERP.....	19
Κεφάλαιο 2 Βιβλιογραφική Επισκόπηση.....	20
2.1. Χρήση ERP	20
2.2. Χρησιμότητα ERP	21
2.3. Σύνδεση ERP.....	23
2.4. Συνεισφορά ERP	25
2.5. Σχέση λογιστικής και ERP	27
Κεφάλαιο 3 Μεθοδολογία Έρευνας	30
3.1.Δείγμα.....	30
3.2.Ερωτηματολόγιο.....	32
3.3.Μεταβλητές.....	33
3.4.Ερευνητική μέθοδος.....	34
Κεφάλαιο 4 Αποτελέσματα	36
4.1.Περιγραφική Στατιστική Ανάλυση.....	36
4.2.Έλεγχος Αξιοπιστίας	59
4.3.Συσχετίσεις.....	60
4.4. Παλινδρόμηση.....	62
Συμπεράσματα.....	65
Βιβλιογραφία.....	67
Παράρτημα – Ερωτηματολόγιο.....	77

Πίνακας Πινάκων

Πίνακας 4. 1 Χρήση: Ερώτηση 1	36
Πίνακας 4. 2 Χρήση: Ερώτηση 2	37
Πίνακας 4. 3 Χρήση: Ερώτηση 3	38
Πίνακας 4. 4 Χρήση: Ερώτηση 4	39
Πίνακας 4. 5 Χρήση: Ερώτηση 5	39
Πίνακας 4. 6 Χρήση: Ερώτηση 6	40
Πίνακας 4. 7 Χρήση: Ερώτηση 7	41
Πίνακας 4. 8 Χρησιμότητα: Ερώτηση 1.....	42
Πίνακας 4. 9 Χρησιμότητα: Ερώτηση 2.....	42
Πίνακας 4. 10 Χρησιμότητα: Ερώτηση 3.....	43
Πίνακας 4. 11 Χρησιμότητα: Ερώτηση 4.....	44
Πίνακας 4. 12 Χρησιμότητα: Ερώτηση 5.....	45
Πίνακας 4. 13 Χρησιμότητα: Ερώτηση 6.....	46
Πίνακας 4. 14 Συνδεσιμότητα: Ερώτηση 1	47
Πίνακας 4. 15 Συνδεσιμότητα: Ερώτηση 2	47
Πίνακας 4. 16 Συνδεσιμότητα: Ερώτηση 3	48
Πίνακας 4. 17 Συνδεσιμότητα: Ερώτηση 4	49
Πίνακας 4. 18 Συνδεσιμότητα: Ερώτηση 5	50
Πίνακας 4. 19 Συνεισφορά: Ερώτηση 1	50
Πίνακας 4. 20 Συνεισφορά: Ερώτηση 2	51
Πίνακας 4. 21 Συνεισφορά: Ερώτηση 3	52
Πίνακας 4. 22 Συνεισφορά: Ερώτηση 4.....	53
Πίνακας 4. 23 Συνεισφορά: Ερώτηση 5	54
Πίνακας 4. 24 Λογιστική: Ερώτηση 1	55
Πίνακας 4. 25 Λογιστική: Ερώτηση 2.....	55
Πίνακας 4. 26 Λογιστική: Ερώτηση 3.....	56
Πίνακας 4. 27 Λογιστική: Ερώτηση 4.....	57
Πίνακας 4. 28 Λογιστική: Ερώτηση 5.....	58
Πίνακας 4. 29 Λογιστική: Ερώτηση 6.....	58
Πίνακας 4. 30 Έλεγχος αξιοπιστίας Cronbach Alpha	60
Πίνακας 4. 31 Συσχετίσεις	61
Πίνακας 4. 32 Μεταβλητότητα παλινδρόμησης προτεινόμενου μοντέλου	63
Πίνακας 4. 33 Έλεγχος ANOVA παλινδρόμησης.....	63
Πίνακας 4. 34 Ανάλυση παλινδρόμησης.....	64

Πίνακας Σχημάτων

Σχήμα 3. 1 Φύλο.....	30
Σχήμα 3. 2 Χρόνια προϋπηρεσίας λογιστών	30
Σχήμα 3. 3 Χρήση ERP	31
Σχήμα 3. 4 Χρήση άλλων πληροφοριακών συστημάτων εκτός ERP.....	32

Περίληψη

Σκοπός της εργασίας είναι η εξέταση της σχέσης που υπάρχει μεταξύ της λογιστικής και των πληροφοριακών συστημάτων ERP. Τα πληροφοριακά συστήματα ERP εξετάζονται μέσα από τη χρήση, τη χρησιμότητα, τη συνδεσιμότητα και τη συνεισφορά τους στη λειτουργία των ελληνικών επιχειρήσεων. Με τη διεξαγωγή εμπειρικής πρωτογενούς ποσοτικής έρευνας σε δείγμα 80 λογιστών που εργάζονται σε ελληνικές επιχειρήσεις διαφόρων κλάδων εξετάζονται οι απόψεις τους για τα πληροφοριακά συστήματα ERP και τη λογιστική υπό την έννοια της πληροφόρησης και των δεξιοτήτων των ίδιων. Η χρήση, η χρησιμότητα, η συνδεσιμότητα και η συνεισφορά του πληροφοριακού συστήματος ERP επιδρούν θετικά και στατιστικά σημαντικά στην μεταβλητή της λογιστικής όπως αυτή εκφράζεται με τη λογιστική πληροφόρηση και τις δεξιότητες των λογιστών των ελληνικών επιχειρήσεων και κατ' επέκταση η εφαρμογή ενός πληροφοριακού συστήματος ERP επηρεάζει θετικά την εργασία των λογιστών με ό,τι θετικό αποτέλεσμα έχει αυτό για τις διοικήσεις των επιχειρήσεων.

Λέξεις – κλειδιά: πληροφοριακό σύστημα, λογιστική, ERP, λογιστές, χρησιμότητα

Abstract

The purpose of this thesis is to examine the relationship between accounting and ERP information systems. ERP information systems are examined through their use, usefulness, connectivity, and contribution to the operation of Greek businesses. By conducting empirical primary quantitative research on a sample of 80 accountants working in Greek companies of various branches, their views on ERP information systems and accounting in terms of their information and skills are examined. The use, usefulness, connectivity, and contribution of the ERP information system have a positive and statistically significant effect on the accounting as expressed by the accounting information and the skills of the accountants of Greek companies and by extension, the implementation of an ERP information system positively affects the work of accountants with all the positive effect this has for business administrations.

Keywords: information system, accounting, ERP, accountants, utility

Εισαγωγή

Η ανάπτυξη της τεχνολογίας στην εποχή της παγκοσμιοποίησης σε συνδυασμό με την ανάπτυξη των πληροφοριακών συστημάτων έχει υποστεί σημαντικές αλλαγές. Τα πληροφοριακά συστήματα θεωρούνται σημαντικός παράγοντας βιωσιμότητας και επιτυχίας ενός οργανισμού. Επιπλέον, έχει καταστεί σαφής η εξάρτησή μας από τα πληροφοριακά συστήματα και την τεχνολογία μετά και την πανδημία του Covid-19 με τα lockdown και τα μέτρα κοινωνικής απόστασης (Laato et al., 2020).

Τα πληροφοριακά συστήματα συνιστούν ένα εργαλείο λήψης έγκαιρης και αξιόπιστης πληροφόρησης η οποία είναι αναγκαία για τη διαδικασία λήψης αποφάσεων εκ μέρους της διοίκησης. Ακόμη, δίνουν τη δυνατότητα τυποποίησης που εξυπηρετεί στην αυτοματοποίηση των διαδικασιών με αποτέλεσμα να προωθείται η ανταγωνιστικότητα και αποδοτικότητα.

Η ανάπτυξη της τεχνολογίας των πληροφοριών έχει προχωρήσει πολύ γρήγορα με αποτέλεσμα το επιχειρηματικό περιβάλλον να καθίσταται όλο και πιο απρόβλεπτο. Η ταχεία πρόοδος της πληροφορικής ενθαρρύνει τις επιχειρήσεις να στραφούν στη χρήση πληροφοριακών συστημάτων, καθώς θα διευκολύνει και θα επιταχύνει τη διαχείριση για την απόκτηση πληροφοριών που θα υποβάλλονται σε επεξεργασία με τέτοιο τρόπο ώστε να παράγουν πληροφορίες εξόδου που υποστηρίζουν αξιόπιστες αποφάσεις (Ernawatiningsih & Kepramareni, 2019).

Οι επιχειρήσεις που χρησιμοποιούν συστήματα πληροφόρησης αναπτύσσουν νέους τεχνολογικούς πόρους για να υποστηρίξουν την τεχνολογία των χρηστών πληροφορικής ώστε οι επιχειρήσεις να ανταπεξέλθουν στον ανταγωνισμό. Σύμφωνα με τους Kelton et al. (2010) η ταχεία ανάπτυξη της τεχνολογίας πληροφοριών έχει θετικό και σημαντικό αντίκτυπο στην επιχείρηση, καθώς η επιβίωσή της καθορίζεται από την ανταγωνιστική της ικανότητα και αυτή με τη σειρά της απαιτεί στρατηγική με τη χρήση δυνατοτήτων και ευκαιριών και αποφυγή των αδυναμιών.

Όταν αναπτύσσονται τα πληροφοριακά συστήματα μιας οντότητας πρέπει να γίνεται καταγραφή ενός μακροπρόθεσμου σχεδίου που θα προσδιορίζει το ευρύτερο πλαίσιο

λειτουργίας του διοικητικού ελέγχου, θα επιτρέπει την ανάπτυξη εφαρμογών που συμπληρώνουν τα υπάρχοντα συστήματα της οντότητας, θα περιλαμβάνει μικρότερα σχέδια βραχυχρόνιας διάρκειας για την επεξεργασία και το συντονισμό των δεδομένων, θα κατανέμει ευθύνες και θα επιτρέπει την τακτική αξιολόγηση.

Σήμερα οι επιχειρήσεις επενδύουν σημαντικά στις νέες τεχνολογίες και στα πληροφοριακά συστήματα και υπολογίζεται ότι τα ποσά που θα επενδύουν συνεχώς θα αυξάνονται σε τέτοιο βαθμό που θα ξεπερνούν τις δαπάνες για έρευνα και ανάπτυξη ή διαφήμιση (Mithas et al., 2012). Πολλές επιχειρήσεις σήμερα επιλέγουν να χρησιμοποιήσουν ένα σύστημα σχεδιασμού επιχειρησιακών πόρων (Enterprise Resources Planning- ERP) που είναι ένα σύστημα μηχανοργάνωσης που επιτρέπει την παρακολούθηση των συναλλαγών σε όλες τις φάσεις λειτουργίας της οντότητας.

Η παρούσα διπλωματική εργασία καλύπτει την ανάγκη συνδυασμού της λογιστικής και των πληροφοριακών συστημάτων με σύγχρονους όρους, καθώς είναι δύο γνωστικά αντικείμενα που λειτουργούν προς όφελος της οντότητας μέσα από την καλύτερη και πληρέστερη παρακολούθηση των συναλλαγών της. Τα πληροφοριακά συστήματα μπορούν να συνδράμουν στη βελτίωση της λογιστικής διαχείρισης των συναλλαγών μιας οντότητας. Η παρούσα εργασία επιχειρεί να εξετάσει τη σχέση μεταξύ των πληροφοριακών συστημάτων και της λογιστικής σε ελληνικές επιχειρήσεις.

Η παρούσα διπλωματική εργασία καλύπτει την ανάγκη συνδυασμού της λογιστικής και των πληροφοριακών συστημάτων μέσα από την εξέτασή τους ως δύο ξεχωριστές μεταβλητές ώστε να καταδειχθεί ο βαθμός εξάρτησης της μιας από την άλλη. Εξετάζεται η συνδρομή των πληροφοριακών συστημάτων στη λογιστική διαχείριση των συναλλαγών της επιχείρησης και ο ρόλος που διαδραματίζει ένα πληροφοριακό σύστημα στην εφαρμογή της λογιστικής στο πλαίσιο λειτουργίας μιας επιχείρησης. Τα σύγχρονα πληροφοριακά συστήματα πρέπει να είναι γρήγορα και αποτελεσματικά και να αποσκοπούν στην καλύτερη λειτουργία ή και στην επίτευξη μικρότερου κόστους για την επιχείρηση. Η χρήση ενός αξιόλογου πληροφοριακού συστήματος μπορεί να συνδράμει στην καλύτερη υποστήριξη της λειτουργίας της επιχείρησης, στην τήρηση των αρχών και προτύπων λογιστικής που πρέπει να εφαρμόζει και στην καλύτερη αποδοτικότητά της.

Η σημασία της έρευνας είναι καθοριστική, καθώς δεν υπάρχουν στη βιβλιογραφία πολλές έρευνες οι οποίες να αντιμετωπίζουν τα πληροφοριακά συστήματα μέσα από τις τέσσερις διαστάσεις της χρήσης, της χρηστικότητα, της σύνδεσης και της συνεισφοράς ως ανεξάρτητες μεταβλητές που επηρεάζουν την εφαρμογή της λογιστικής σε μια επιχείρηση. Η παρούσα εργασία επιχειρεί να εξετάσει τον αντίκτυπο των πληροφοριακών συστημάτων στη λογιστική.

Ένα ερευνητικό ερώτημα που τίθεται στη βιβλιογραφία και καλείται η παρούσα εργασία να απαντήσει είναι αν τα πληροφοριακά συστήματα επηρεάζουν την αποτελεσματικότητα εφαρμογής της λογιστικής όπως αυτή εκφράζεται μέσα από την εργασία των λογιστών και αν οι λογιστές τα θεωρούν αξιόπιστα και χρήσιμα στην εργασία τους.

Σκοπός της παρούσας εργασίας είναι να καταδειχθεί η σχέση μεταξύ της λογιστικής και των πληροφοριακών συστημάτων και συγκεκριμένα, ο βαθμός στον οποίο οι πτυχές των πληροφοριακών συστημάτων επηρεάζουν τη λογιστική που εφαρμόζει μια επιχείρηση. Εξετάζεται η σχέση της χρήσης ενός πληροφοριακού συστήματος ERP, η χρησιμότητά του, η σύνδεση και η συνεισφορά του στη χρήση της λογιστικής και μέσω αυτής της αναζήτησης αναδεικνύεται η συνεισφορά των πληροφοριακών συστημάτων και της τεχνολογίας γενικότερα στην εφαρμογή της λογιστικής.

Πολλές έρευνες εστιάζουν στην ανάπτυξη, τον σχεδιασμό και την αποτελεσματικότητα των πληροφοριακών συστημάτων από την πλευρά των λογιστών (Grabski et al., 2011). Ωστόσο, δεν έχει διερευνηθεί διεξοδικά η άποψη και στάση των λογιστών απέναντι στην αποτελεσματικότητα των πληροφοριακών συστημάτων (Aoun et al., 2010). Σκοπός της παρούσας εργασίας είναι μεταξύ άλλων να καλύψει και το συγκεκριμένο ερευνητικό κενό τόσο θεωρητικά όσο και εμπειρικά με τη διεξαγωγή πρωτογενούς ποσοτικής έρευνας για τις απόψεις των λογιστών σχετικά με τη χρήση του πληροφοριακού συστήματος ERP.

Οι επιχειρήσεις οι οποίες επιχειρούν να ανταπεξέλθουν στον σύγχρονο ανταγωνισμό και την παγκόσμια οικονομική και επιχειρηματική δραστηριοποίηση καλούνται να κατανοήσουν τα οφέλη και τα πλεονεκτήματα που προσφέρει το πληροφοριακό σύστημα ERP και να προσδώσουν την πρέπουσα σημασία και αξία στη χρήση του. Τα

πληροφοριακά συστήματα μπορούν να συνεισφέρουν στη διαδικασία λήψης αποφάσεων και στην βέλτιστη δυνατή αξιοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού των επιχειρήσεων. Μέσα από τα πληροφοριακά συστήματα μια επιχείρηση μπορεί να αποτυπώσει επιτυχώς τις συναλλαγές της, να συμμορφωθεί σε νόμους και κανόνες εξωτερικούς και εσωτερικούς και να αξιοποιήσει τη λογιστική πληροφόρηση που προκύπτει μέσα από τυποποιημένες διαδικασίες (Susanto, 2013).

Οι λογιστές προβαίνουν σε οικονομικές αναλύσεις και αξιολόγηση των λειτουργιών που εφαρμόζονται σε μια επιχείρηση με γνώμονα την αποδοτικότητα και την εξυπηρέτηση των στόχων της. Με τη χρήση των ψηφιακών τεχνολογιών επιτυγχάνεται η διαχείριση μεγάλου όγκου δεδομένων που εξασφαλίζουν πολύτιμο χρόνο στους λογιστές για την αναγνώριση των εσφαλμένων διαδικασιών, των περιθωρίων βελτίωσης και της μέγιστης δυνατής αποδοτικότητας εκτέλεσης των λειτουργιών μιας επιχείρησης. Με τα πληροφοριακά συστήματα δίνεται η δυνατότητα τόσο στους λογιστές όσο και στις διοικήσεις των επιχειρήσεων να διαχειριστούν και να ανταπεξέλθουν σε μεγάλες ποσότητες ηλεκτρονικών συναλλαγών και εγγράφων (Baligh, 2006).

Οι διοικήσεις των επιχειρήσεων έχουν τη δυνατότητα μέσω της χρήσης πληροφοριακών συστημάτων ERP να συγκρίνουν πιο εύκολα και άμεσα πληροφορίες, να έχουν καλύτερη εποπτεία των διαδικασιών που λαμβάνουν χώρα, να μετρήσουν το βαθμό επίτευξης των στόχων και να εντοπίσουν τυχόν απροσδόκητα περιστατικά που χρήζουν περισσότερης προσοχής και παρακολούθησης. Οι διοικήσεις αξιοποιούν την πληροφόρηση που προκύπτει από την χρήση των πληροφοριακών συστημάτων ώστε να αναπτύξουν τις γνώσεις τους γύρω από το εργασιακό περιβάλλον και τις διαδικασίες λειτουργίας της επιχείρησης ώστε να έχουν καλύτερη εικόνα των εισροών και εκροών (Fakhimuddin, 2018).

Η παρούσα εργασία ολοκληρώνεται μέσα σε τέσσερα κεφάλαια. Μετά την εισαγωγή, γίνεται στο πρώτο κεφάλαιο μια θεωρητική προσέγγιση των μεταβλητών με τις οποίες απασχολείται η παρούσα διπλωματική και συγκεκριμένα για την χρήση, τη χρησιμότητα, τη σύνδεση και τη συνεισφορά των πληροφοριακών συστημάτων και τη λογιστική. Στη συνέχεια, στο δεύτερο κεφάλαιο παρουσιάζονται οι ερευνητικές υποθέσεις μέσα από τη βιβλιογραφική επισκόπηση για τις εξεταζόμενες μεταβλητές.

Στο τρίτο κεφάλαιο παρουσιάζεται η μεθοδολογία της έρευνας μέσα από την εξέταση της ερευνητικής μεθόδου, του δείγματος, του ερωτηματολογίου και των μεταβλητών. Στο τέταρτο κεφάλαιο παρουσιάζονται τα αποτελέσματα μέσα από περιγραφική στατιστική ανάλυση και στοιχεία επαγωγικής στατιστικής. Τέλος, παρουσιάζονται τα συμπεράσματα και οι περιορισμοί της έρευνας καθώς και προτάσεις για μελλοντικές έρευνες.

Κεφάλαιο 1 Θεωρητική Προσέγγιση

1.1.Χαρακτηριστικά Πληροφοριακών Συστημάτων

Σύμφωνα με τον Lucas (1993) πληροφοριακό σύστημα είναι το σύστημα που έχει οργανωμένες διαδικασίες παροχής πληροφοριών με στόχο την υποστήριξη της λήψης αποφάσεων και του λογιστικού ελέγχου μιας επιχείρησης. Σύμφωνα με τους Laudon & Laudon (2007) ένα πληροφοριακό σύστημα αποτελεί ένα σύνολο στοιχείων που σχετίζονται μεταξύ τους και τα οποία συγκεντρώνουν, επεξεργάζονται, αποθηκεύουν και διανέμουν πληροφορίες που είναι χρήσιμες στη λήψη αποφάσεων και σε διαδικασίες ελέγχου μιας επιχείρησης.

Το πληροφοριακό σύστημα είναι το σύνολο των ανθρώπινων και κεφαλαιουχικών πόρων μέσα σε έναν οργανισμό που ευθύνεται για τη συλλογή και επεξεργασία δεδομένων με σκοπό την παραγωγή χρήσιμων πληροφοριών σε όλα τα επίπεδα διαχείρισης, στο σχεδιασμό και τον έλεγχο των δραστηριοτήτων του οργανισμού (Neogy, 2014).

Σύμφωνα με τους Νεγκάκη & Ταχυνάκη (2017) κατά την ανάπτυξη των πληροφοριακών συστημάτων μιας επιχείρησης πρέπει να καταγράφεται ένα μακροπρόθεσμο σχέδιο που θα προσδιορίζει το ευρύτερο πλαίσιο λειτουργίας του διοικητικού ελέγχου, θα επιτρέπει την ανάπτυξη εφαρμογών που συμπληρώνουν τα υπάρχοντα συστήματα της επιχείρησης, θα περιλαμβάνει μικρότερα σχέδια βραχυχρόνιας διάρκειας για την επεξεργασία και το συντονισμό των δεδομένων, θα κατανέμει ευθύνες και θα επιτρέπει την τακτική αξιολόγηση. Παρακάτω αναλύονται τέσσερα χαρακτηριστικά των πληροφοριακών συστημάτων: η χρήση, η χρησιμότητα, η σύνδεση και η συνεισφορά τους.

1.1.1.Χρήση πληροφοριακού συστήματος

Η σημασία χρήσης ενός πληροφοριακού συστήματος είναι μεγάλη, καθώς η χρήση του συνεισφέρει στην μεγαλύτερη αποτελεσματικότητα των διοικητικών στελεχών και των εργαζομένων και αποτελεί ποιοτικό στοιχείο στην εκτέλεση των διαδικασιών κατά τη λειτουργία μιας επιχείρησης. Η πρόθεση χρήσης ενός πληροφοριακού συστήματος

είναι η συμπεριφορική πρόθεση των τελικών χρηστών της επιχείρησης να το χρησιμοποιήσουν εντός ενός οργανωτικού περιβάλλοντος και στη συνέχεια, να το χρησιμοποιήσουν πραγματικά.

Το θέμα έχει μελετηθεί από πολλούς ερευνητές (Amoako-Gyampah & Salam, 2004; Ramayah & Lo, 2007). Διάφορες έρευνες επιβεβαιώνουν την ισχυρή συσχέτιση μεταξύ της πρόθεσης χρήσης και της πραγματικής χρήσης (Venkatesh & Davis, 2000). Οι τελικοί χρήστες τείνουν να χρησιμοποιήσουν ένα πληροφοριακό σύστημα όταν το θεωρούν εύκολο.

Η χρήση πληροφοριακών συστημάτων διαδραματίζει σημαντικό ρόλο για την αποτελεσματικότητά τους (Medina-Quintero et al., 2018). Η χρήση αναφέρεται ως η συμπερίληψη των πληροφοριών που παράγονται από το σύστημα στη διαδικασία λήψης αποφάσεων του χρήστη (Cheney & Dickson, 1982). Από την άλλη, η αποτελεσματικότητα αξιολογείται από την χρήση των πληροφοριών που παρέχονται από το πληροφοριακό σύστημα που εκφράζεται σε όρους ικανοποίησης των χρηστών και της ποιότητας λήψης αποφάσεων (Serafeimidis, 2002).

Η χρήση των πληροφοριακών συστημάτων θεωρείται μια πρακτική που αντανάκλα τις προσδοκίες σχετικά με τα πιθανά καθαρά οφέλη που μπορούν να προκύψουν από μια τέτοια χρήση, παρέχοντας ένα συμπεριφορικό αποτέλεσμα της επιτυχίας του πληροφοριακού συστήματος (Rai et al., 2002). Ωστόσο, σημαντικός είναι ο τρόπος με τον οποίο δοκιμάζεται ένα πληροφοριακό σύστημα σε σχέση με την πραγματική του λειτουργία (Jeske & Zhang, 2005).

Ένα από τα πιο δημοφιλή μοντέλα για τα πληροφοριακά συστήματα είναι το μοντέλο TAM δηλαδή το μοντέλο αποδοχής πληροφοριακού συστήματος από τον χρήστη το οποίο περιγράφει την επίδραση της αντιλαμβανόμενης χρησιμότητας και ευκολίας σε σχέση με την συμπεριφορά, τη στάση και τη χρήση ενός πληροφοριακού συστήματος (Stein & Rossmann, 2016). Πρώτη φορά το χρησιμοποίησε ο Davis (1989) ο οποίος χρησιμοποίησε την κοινωνική και ψυχολογική θεωρία με τον τίτλο Θεωρία του Μοντέλου Αιτιολογημένης Δράσης (TRA) των Fishbein & Ajzen (1975). Στο μοντέλο του εξηγεί την ανθρώπινη συμπεριφορά με έμφαση στη στάση και ιδιαίτερα στα θετικά και αρνητικά αισθήματα για την επιθυμητή συμπεριφορά.

Το μοντέλο TAM αποτελεί επέκταση της θεωρίας TRA και έχει ως στόχο την αποδοχή του συστήματος από τον χρήστη για να εξηγηθεί η συμπεριφορική του πρόθεση κατά τη χρήση του συστήματος (Verma et al., 2018). Εξετάζει τα στοιχεία που επηρεάζουν την υιοθέτηση της τεχνολογίας. Σύμφωνα με τους Aggorowati et al. (2012) το μοντέλο TAM υποστηρίζει πως συγκεκριμένες αντιδράσεις των ατόμων σε ένα πληροφοριακό σύστημα μπορεί να οδηγήσουν σε προθέσεις για την χρήση της τεχνολογίας και κατ' επέκταση σε επιρροή της πραγματικής χρήσης.

1.1.2.Χρησιμότητα πληροφοριακού συστήματος

Σύμφωνα με την Amalia (2016) η αντιλαμβανόμενη χρησιμότητα ορίζεται ως το επίπεδο ατομικής πεποίθησης ότι η αυξημένη απόδοση μπορεί να επιτευχθεί με τη χρήση ενός συγκεκριμένου πληροφοριακού συστήματος. Οι κύριες έννοιες του μοντέλου TAM που προαναφέρθηκε είναι η αντιλαμβανόμενη ευκολία χρήσης και η αντιλαμβανόμενη χρησιμότητα σε σχέση με τη στάση, τη συμπεριφορά της πρόθεσης του χρήστη και τη συμπεριφορά χρήσης.

Η αντιλαμβανόμενη χρησιμότητα ή η αντίληψη της χρηστικότητας αφορά το βαθμό στον οποίο ένα άτομο πιστεύει ότι η χρήση του πληροφοριακού συστήματος θα βελτιώσει την απόδοσή του (Davis, 1989). Η αντιλαμβανόμενη ευκολία χρήσης είναι ο βαθμός στον οποίο ένα άτομο θεωρεί ότι η χρήση του πληροφοριακού συστήματος οδηγεί στην επίτευξη μιας εργασίας (Putra, 2016). Σύμφωνα με τους Polgar & Adamson (2011) η αντιλαμβανόμενη χρησιμότητα αποτελεί σημαντικό παράγοντα που επιδρά στις προθέσεις χρήσης και είναι σημαντικό να γνωρίζει κανείς τον τρόπο αναγνώρισης των καθοριστικών παραγόντων και τον τρόπο που η επίδρασή τους μεταβάλλεται σταδιακά, καθώς αυξάνεται η εμπειρία χρήσης του συστήματος.

Η αντιλαμβανόμενη χρησιμότητα αποτελεί σημαντικό παράγοντα υιοθέτησης της τεχνολογίας (Yeh & Teng, 2012). Σύμφωνα με τους Zhu et al. (2012) είναι ο βαθμός στον οποίο ένα άτομο πιστεύει πως η χρήση ενός συστήματος θα ήταν αβίαστη και χωρίς προβλήματα. Η αντιλαμβανόμενη χρησιμότητα είναι μια διάσταση της προσδοκώμενης απόδοσης των πληροφοριακών συστημάτων (Nhi & Lam, 2019).

Επομένως, αφορά το επίπεδο στο οποίο ο χρήστης πιστεύει ότι τα συστήματα ERP στην προκειμένη περίπτωση προσφέρουν καλά αποτελέσματα για τη δουλειά τους.

Ολοένα και περισσότερες επιχειρήσεις έχουν αντιληφθεί τη χρησιμότητα ενός πληροφοριακού συστήματος που προσφέρει αυτοματοποίηση, μεγαλύτερη ταχύτητα, ασφάλεια και αξιοπιστία στις επιχειρησιακές διαδικασίες. Οι Ahn et al. (2007) θεωρούν ότι η αντιλαμβανόμενη χρησιμότητα μπορεί να επηρεάσει την ικανοποίηση των χρηστών από τη χρήση του συστήματος λόγω των πλεονεκτημάτων που προσφέρει και μπορεί να μετρηθεί με διάφορους παράγοντες όπως η ταχύτητα επίτευξης, η εργασία, η παραγωγικότητα απόδοσης, η ποιότητα της παραγόμενης εργασίας και άλλα.

1.1.3. Σύνδεση πληροφοριακού συστήματος

Παραδοσιακά τα πληροφοριακά συστήματα χρησιμοποιούνται για την αυτοματοποίηση των προϋπαρχουσών λειτουργιών μιας επιχείρησης. Τα πληροφοριακά συστήματα, όμως, δεν θα αυξήσουν σημαντικά την παραγωγικότητα αν δεν τροποποιηθούν οι διαδικασίες διαχείρισης συμπεριλαμβανομένης της δομής της επιχείρησης ώστε να μεγιστοποιηθούν τα οφέλη από όλες τις τεχνολογίες που χρησιμοποιεί. Η καινοτόμος χρήση της τεχνολογίας βοηθά στη διαμόρφωση και την αναδιάρθρωση της επιχείρησης. Πολλές επιχειρήσεις καλούνται να αξιοποιήσουν ταυτόχρονα διαφορετικά πληροφοριακά συστήματα με αποτέλεσμα να απαιτείται συνδεσιμότητα μεταξύ τους ώστε να μην αντικρούουν το ένα στο άλλο και να μην αλληλεπικαλύπτονται διαδικασίες.

Η σύνδεση του πληροφοριακού συστήματος έγκειται στη συνδεσιμότητά του με άλλα συστήματα και τεχνολογίες που χρησιμοποιεί η επιχείρηση καθώς και με διαδικασίες που εφαρμόζει. Εξαιτίας των μοναδικών τους αναγκών, οι επιχειρήσεις μπορεί να έχουν αναπτύξει συστήματα και τεχνολογίες από διάφορους παρόχους. Ως αποτέλεσμα οι εργαζόμενοι – χρήστες καλούνται να συνδυάζουν διαφορετικά συστήματα πληροφόρησης. Για αυτό ένα πληροφοριακό σύστημα πρέπει να χαρακτηρίζεται από συνδεσιμότητα προκειμένου οι χρήστες να το χρησιμοποιούν.

Η συνδεσιμότητα αφορά τη δημιουργία κάποιου είδους σύνδεσης μεταξύ δύο ή περισσότερων διακριτών πληροφοριακών συστημάτων (Markus, 2000) η οποία

φαίνεται πως έχει μεγάλη σημασία για τον καθορισμό της επιτυχίας μιας επιχείρησης (Benitez-Amado & Ray, 2012). Η συνδεσιμότητα μεταξύ πληροφοριακών συστημάτων θεωρείται ότι αντικατοπτρίζει τις λειτουργίες και διαδικασίες εντός της επιχείρησης (Barki & Pinsonneault, 2005). Με βάση το ανταγωνιστικό περιβάλλον και την πρόοδο της τεχνολογίας οι επιχειρήσεις έχουν εμπλακεί σε μια προσπάθεια συνδεσιμότητας μεγάλης κλίμακας (Markus, 2001).

Η συνδεσιμότητα στο πλαίσιο της παρούσας εργασίας ταυτίζεται με την ολοκλήρωση που ορίζεται ως ο βαθμός στον οποίο διαφορετικά συστήματα μιας επιχείρησης διασυνδέονται και είναι ικανά να επικοινωνούν μεταξύ τους. Ακόμη, αφορά το βαθμό στον οποίο η επιχείρηση έχει τυποποιημένες επιχειρηματικές διαδικασίες και αυτές συνδέονται στενά μέσω της τεχνολογίας της πληροφορικής και της επικοινωνίας (ΤΠΕ) (Dan et al., 2001; Malone et al., 1999; Swatman & Swatman, 1992).

1.1.4. Συνεισφορά

Είναι σημαντικό για μια επιχείρηση να εξετάσει τη συνεισφορά του πληροφοριακού συστήματος στην απόδοσή της ώστε να αναγνωρίσει στρατηγικούς και επιχειρησιακούς στόχους λαμβάνοντας υπόψη τη χρήση του συστήματος. Η συνεισφορά ενός πληροφοριακού συστήματος έγκειται στην αύξηση της ποιότητας, στη μείωση του κόστους προϊόντων και υπηρεσιών, στην αύξηση της παραγωγικότητας, τη βελτιστοποίηση των διαδικασιών λήψης αποφάσεων και την ανταλλαγή πληροφοριών και εμπειριών (Olsson, 2001).

Η συνεισφορά ενός πληροφοριακού συστήματος στη δημιουργία αξίας επιτυγχάνεται με νέα προγράμματα που έχουν σχεδιαστεί για την επίτευξη της διαχείρισης και πρόβλεψης, της διαχείρισης πόρων και πληροφοριών εντός της επιχείρησης που οδηγούν στη λήψη καλύτερων αποφάσεων (Värzaru & Värzaru, 2016). Η δυνατότητα του πληροφοριακού συστήματος να συμμετέχει στη δημιουργία αξίας εξαρτάται από την ποιότητα της στρατηγικής διαδικασίας και την υποστήριξη που προσφέρει σε άλλα εργαλεία διαχείρισης για τους εργαζόμενους (Värzaru & Värzaru, 2016).

Οι χρήστες αντιπροσωπεύουν έναν από τους πιο σημαντικούς παράγοντες όσον αφορά την επιτυχία της εφαρμογής των πληροφοριακών συστημάτων. Για αυτό, τα συστήματα

πρέπει να κατασκευάζονται με βάση τις ανάγκες τους και τις απαιτήσεις των διαδικασιών που εκτελούν ενώ ταυτόχρονα πρέπει να είναι εύχρηστα, να περιλαμβάνουν όλες τις απαραίτητες λειτουργίες και να υποστηρίζονται από εκπαίδευση.

1.2. Λογιστική

Η λογιστική αποτελεί εργαλείο με το οποίο τα οικονομικά στοιχεία λαμβάνουν υπόσταση ώστε να περιγράψουν υλικά και άυλα περιουσιακά στοιχεία ενός φυσικού ή ενός νομικού προσώπου (Llewellyn & Milne, 2007). Στην χώρα μας οι περισσότερες επιχειρήσεις εφαρμόζουν σήμερα τις αρχές των Διεθνών Προτύπων Χρηματοοικονομικής αναφοράς γνωστά ως ΔΠΧΑ και των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων γνωστά ως ΔΛΠ ή και τα Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα γνωστά ως ΕΛΠ. Η λογιστική σε κάθε περίπτωση στηρίζεται σε κανόνες για την απεικόνιση των ποσοτικών στοιχείων που σχετίζονται με τις συναλλαγές μιας επιχείρησης (Καραγιώργος & Παπαδόπουλος, 2006). Η χρήση κοινών κανόνων συμβάλει στη συγκρισιμότητα των αποτελεσμάτων των επιχειρήσεων και στην αξιολόγηση της επίδοσής τους από πιθανούς ενδιαφερόμενους.

Ο Ν.4308/2014 ορίζει τα ΕΛΠ σύμφωνα με τα οποία όλες οι επιχειρήσεις της χώρας συντάσσουν τις οικονομικές τους καταστάσεις επιτυγχάνοντας κατά το δυνατόν ακρίβεια, σαφήνεια και χρησιμοποιώντας αρχές όπως αυτή της εύλογης αξίας και του δεδουλευμένου (Νεγκάκης, 2015). Σήμερα οι ελληνικές επιχειρήσεις τείνουν να αξιοποιούν τόσο παραδοσιακές προσεγγίσεις λογιστικής όσο και νέες (Angelakis et al., 2010).

Οι λογιστές χρησιμοποιούν στρατηγικές όπως η κοστολόγηση κύκλου ζωής, η στρατηγική κοστολόγηση, η αξιολόγηση της απόδοσης των ανταγωνιστών, η οικονομική προστιθέμενη αξία, η ανάλυση αλυσίδας αξίας, η ισορροπημένη κάρτα βαθμολογίας και άλλες (Hadid & Al-Sayed, 2021). Οι στρατηγικές λογιστικές διαδικασίες που εφαρμόζουν οι λογιστές ενδεχομένως επηρεάζεται από τα χαρακτηριστικά που θεωρούν οι χρήστες ότι διακρίνουν τα πληροφοριακά συστήματα.

1.3. ERP

Σύμφωνα με τον Davenport (1998) τα πληροφοριακά συστήματα ERP αποτελούν την πιο σημαντική εξέλιξη στη χρήση της τεχνολογίας των πληροφοριών από επιχειρήσεις. Κύριος σκοπός του ERP είναι η ενσωμάτωση κατά το μέγιστο δυνατό των λειτουργιών της οικονομικής διαχείρισης, της διαχείρισης της εφοδιαστικής αλυσίδας και της διαχείρισης σχέσεων με τους πελάτες. Τέτοια συστήματα διαχειρίζονται τόσο τις πληροφορίες όσο και τους πόρους υποστηρίζοντας την εκτέλεση επιχειρησιακών συναλλαγών και τον προηγμένο σχεδιασμό παράλληλα με την πρόσβαση σε δεδομένα σε πραγματικό χρόνο (Klaus et al., 2000).

Η χρήση ενός ERP αφορά την εμπειρία διαχείρισης της λειτουργίας του λογισμικού συστήματος σε όλα τα στάδια μετά την εφαρμογή του (Nah et al., 2004; Liang et al., 2007). Οι Shahin & Ainin (2011) υποστηρίζουν ότι η προσαρμογή του χρήστη στο ERP είναι κρίσιμη για την εξήγηση της χρήσης του και η επιτυχής προσαρμογή με τις διαδικασίες της επιχείρησης και τη ροή δεδομένων κάνει το ERP να αξίζει τον κόπο. Χωρίς τη χρήση του ERP είναι αδύνατο να δημιουργηθεί κάποια επίδραση στην απόδοση της επιχείρησης (Zhu & Kraemer, 2005).

Τα πληροφοριακά συστήματα ERP έχουν ισχυρή επίδραση στην επιχειρηματική λειτουργία των επιχειρήσεων. Για αυτό, είναι σημαντικό οι χρήστες να τα αποδεχθούν και να τα αντιμετωπίζουν θετικά στην καθημερινή τους εργασία.

Κεφάλαιο 2 Βιβλιογραφική Επισκόπηση

2.1. Χρήση ERP

Στο μοντέλο DeLone & McLean (2008) η μέτρηση της χρήσης υλοποιείται με τη μέτρηση των λόγων χρήσης, της συχνότητας χρήσης, της αυτοαναφερόμενης χρήσης και της πραγματικής χρήσης. Οι διαφορές στις μετρήσεις αυτής της μεταβλητής μπορούν να οδηγήσουν σε διαφορετικά αποτελέσματα μεταξύ της χρήσης και των υπολοίπων μεταβλητών που χρησιμοποιούνται στο συγκεκριμένο μοντέλο. Ακόμη, σε αυτό παρουσιάζονται σχέσεις μεταξύ της χρήσης του πληροφοριακού συστήματος και της ικανοποίησης χρηστών, των καθαρών οφελών που προκύπτουν και της ποιότητας των πληροφοριών που παράγονται.

Αν ο χρήστης θεωρεί ότι το πληροφοριακό σύστημα είναι αναξιόπιστο και ανακριβές, η δυσπιστία του αυτή θα αντικατοπτριστεί στη χρήση του (Ives et al., 1983). Ωστόσο, όσο πιο ικανοποιημένος είναι ο χρήστης με το πληροφοριακό σύστημα τόσο πιο αξιόπιστο καθίσταται και το ίδιο το σύστημα (Rai et al., 2002). Σύμφωνα με τους Buana & Wirawati (2018) αν ο χρήστης είναι πεπεισμένος ότι το πληροφοριακό σύστημα είναι χρήσιμο και θα ενισχύσει την ικανότητά του κατά την εκτέλεση της εργασίας του, είναι πιο πιθανό να το χρησιμοποιεί τακτικά.

Η περίοδος του Covid-19 αναζωπύρωσε ορισμένα θεμελιώδη ερωτήματα και συζητήσεις σχετικά με το ρόλο της τεχνολογίας στην καθημερινότητα όλων. Η χρήση της τεχνολογίας είναι κοινωνικά κατασκευασμένη (Walsham, 2010). Η ενδυνάμωση των χρηστών και η αλλαγή στη συμπεριφορά του χρήστη αποτελούν μέρη της χρήσης των πληροφοριακών συστημάτων και της ψηφιακής τεχνολογίας από τους καταναλωτές (Dey et al., 2020). Κατά την πανδημία οι χρήστες περιορίστηκαν από καταστάσεις που δεν είχαν προβλεφθεί. Έτσι, κατέστη εφικτή η αξιολόγηση του τρόπου με τον οποίο οι χρήστες αλληλοεπιδρούν με την τεχνολογία και προσαρμόζονται ή είναι πρόθυμοι να ξεπεράσουν τεχνολογικές ελλείψεις.

Η υιοθέτηση και αποδοχή των τεχνολογικών καινοτομιών από τους χρήστες ενδιαφέρει τους ερευνητές των πληροφοριακών συστημάτων εδώ και δεκαετίες (Moore & Benbasat, 1991; Venkatesh et al., 2003). Ακόμη, έχει αναγνωριστεί ότι η επιτυχής

υιοθέτηση ενός πληροφοριακού συστήματος δεν συνεπάγεται διαρκή και συνεχή χρήση του (Bhattacharjee, 2002). Για αυτό, οι ερευνητές οδηγήθηκαν στη μελέτη της συμπεριφοράς των χρηστών πληροφοριακών συστημάτων (Jasperson et al., 2005).

Οι Ruivo et al. (2012) βρήκαν πως η χρήση και η αξία συνδέονται στενά για τα στάδια μετά την υιοθέτηση ενός πληροφοριακού συστήματος. Η συναλλακτική αποτελεσματικότητα και η συνεργασία αποτελούν καθοριστικούς παράγοντες υιοθέτησης ενός πληροφοριακού συστήματος. Ακόμη, η πολυπλοκότητα ενός συστήματος αποτελεί σημαντικό ανασταλτικό παράγοντα για τη χρήση ERP.

Η Garača (2011) εξέτασε τους παράγοντες που σχετίζονται με την προβλεπόμενη χρήση του συστήματος ERP και βρήκε μέσα από εμπειρική έρευνα πως η ευκολία χρήσης, η αντιλαμβανόμενη χρησιμότητα και το άγχος για τους υπολογιστές επηρεάζουν το βαθμό χρήσης του ERP.

Παρόλο που πολλές επιχειρήσεις εφαρμόζουν τυποποιημένα συστήματα πληροφοριών οι Gumussoy et al. (2007) διαπιστώνουν πως πολλοί από τους προβλεπόμενους τελικούς χρήστες δεν τα χρησιμοποιούν καθόλου. Ακόμη, η χρήση ενός ERP δεν οδηγεί αυτόματα σε οργανωτική βελτίωση (Soh et al., 2000) και ένας από τους λόγους αποτυχίας είναι το χαμηλό επίπεδο αποδοχής από τους τελικούς χρήστες (Amoako-Gyampah & Salam, 2004). Η αποδοχή και στάση των τελικών χρηστών είναι σημαντικές. Η ερευνητική υπόθεση που διαμορφώνεται με βάση τους παραπάνω συλλογισμούς είναι η εξής:

H₁: Η χρήση του πληροφοριακού συστήματος επηρεάζει θετικά την εργασία των λογιστών.

2.2. Χρησιμότητα ERP

Σύμφωνα με τους Chang et al. (2008) οι οργανισμοί πρέπει να κατανοήσουν την υιοθέτηση των πληροφοριακών συστημάτων από τη σκοπιά των χρηστών ώστε να προετοιμάσουν τους υπαλλήλους τους να αντιμετωπίσουν νέες προκλήσεις και να μάθουν πώς να κάνουν καλή χρήση της τεχνολογίας για να ωφεληθούν. Οι έρευνες που αφορούν τη χρησιμότητα πληροφοριακών συστημάτων ERP χρησιμοποιούν

διαφορετικές προοπτικές όπως τη χρησιμότητα ως αποτέλεσμα της βελτιωμένης απόδοσης εργασίας, παράγοντες που επηρεάζουν τη χρησιμότητα του ERP σε ατομικό επίπεδο και τη χρησιμότητα ως αποτέλεσμα βελτιωμένης οργανωτικής απόδοσης (Pavković et al., 2022).

Οι Dishaw et al. (2002) προτείνουν ότι ο συνδυασμός των μοντέλων TAM & TTF συνδυάζει το ότι η τεχνολογία έχει σημαντικό αντίκτυπο στην αντιλαμβανόμενη χρησιμότητα. Η αντιλαμβανόμενη χρησιμότητα έχει επίδραση στην στάση απέναντι στη χρήση, ενώ στη συνέχεια η στάση απέναντι στη χρήση επηρεάζει την πρόθεση χρήσης και κατ' επέκταση την πραγματική χρήση ενός πληροφοριακού συστήματος (Dishaw et al., 2002). Η αντιλαμβανόμενη χρησιμότητα του πληροφοριακού συστήματος έχει θετικό αντίκτυπο στη συμπεριφορά των χρηστών, ενώ ταυτόχρονα η συμπεριφορά των χρηστών έχει αντίκτυπο στην απόδοση της εργασίας (Rajan & Rupashree, 2015).

Σύμφωνα με τους Aggelidis & Chatzoglou (2009) η αντιλαμβανόμενη χρησιμότητα και η αντιλαμβανόμενη ευκολία χρήσης επηρεάζουν την πρόθεση συμπεριφοράς των εργαζομένων σε νοσοκομείο. Βρήκαν ότι η εκπαίδευση έχει ισχυρό έμμεσο αντίκτυπο στην πρόθεση συμπεριφοράς και ότι καθώς εξελίσσεται η τεχνολογία υπάρχει η εντύπωση ότι τα πληροφοριακά συστήματα θα βοηθήσουν πολύ στην εργασία των υπαλλήλων νοσοκομείων.

Σύμφωνα με τον Bhattacharjee (2002) η τάση ενός ατόμου να αλληλοεπιδρά με ένα συγκεκριμένο σύστημα θεωρείται ευεργετική. Ως εκ τούτου αναμένεται πως οι χρήστες θα υιοθετήσουν ένα σύστημα αν έχουν πειστεί πως θα τους βοηθήσει να επιτύχουν τα επιθυμητά επιτεύγματα απόδοσης (Amoako-Gyampah & Salam, 2004). Η αντιλαμβανόμενη ευκολία χρήσης αποτελεί σημαντικό παράγοντα που επηρεάζει την αποδοχή των χρηστών και τη χρήση των πληροφοριακών συστημάτων.

Οι Almahamid et al. (2010) εξέτασαν εμπειρικά τη συσχέτιση μεταξύ της αντιλαμβανόμενης χρησιμότητας και της ευκολίας χρήσης, της ποιότητας της πληροφόρησης και του στόχου χρήσης ηλεκτρονικής διακυβέρνησης για τη συγκέντρωση πληροφοριών και τη διεξαγωγή συναλλαγών με Ιορδανούς πολίτες. Βρήκαν ότι οι πολίτες πιστεύουν πως το σύστημα ηλεκτρονικής διακυβέρνησης είναι

εύκολο στην χρήση, είναι χρήσιμο και παρέχει υψηλό επίπεδο ποιότητας πληροφόρησης.

Η αντιλαμβανόμενη χρησιμότητα επηρεάζει την αποδοχή του χρήστη και τη συμπεριφορά χρήσης της αποδοχής των πληροφοριακών συστημάτων από τον χρήστη (Venkatesh, 2000). Η χρησιμότητα θεωρείται βήμα στην πορεία προς την πρακτική αποδοχή και την πλήρη αποδοχή του πληροφοριακού συστήματος. Η χρησιμότητα μπορεί να σημαίνει ότι ο χρήστης αισθάνεται ικανός να χρησιμοποιήσει το πληροφοριακό σύστημα για να επιτύχει τους επιθυμητούς στόχους (Jakob, 1993). Αυτό σημαίνει ότι τα πληροφοριακά συστήματα που δεν είναι χρήσιμα, δεν χρησιμοποιούνται βέλτιστα. Αυτό αποτελεί σπατάλη χρήσιμων πόρων για την επιχείρηση.

Όσον αφορά την αντίληψη της χρησιμότητας και την επιρροή στη χρήση του πληροφοριακού συστήματος, οι Roldan & Leal (2003) βρήκαν ότι ένα πληροφοριακό σύστημα δε συμβάλλει στην απόδοση της επιχείρησης αν δεν χρησιμοποιείται και πως συνεισφέρει μόνο αν οι χρήστες το κρίνουν ως επαρκές και χρησιμοποιείται από όλους. Η ερευνητική υπόθεση που διαμορφώνεται με βάση τους παραπάνω συλλογισμούς είναι η εξής:

H₂: Η χρησιμότητα του πληροφοριακού συστήματος ERP επηρεάζει θετικά την εργασία των λογιστών.

2.3. Σύνδεση ERP

Οι χρήστες πρέπει να έχουν πρόσβαση σε πολλές βάσεις δεδομένων οι οποίες συχνά περιέχουν κοινά ή παρόμοια δεδομένα αλλά η άμεση μεταφορά των πληροφοριών μεταξύ αυτών των συστημάτων και βάσεων είναι αρκετά περιορισμένη (Montazemi & Miltenburg, 1991). Στα πληροφοριακά συστήματα ενσωματώνονται διάφορες βάσεις δεδομένων με διπλότυπα και μη τυποποιημένα δεδομένα τα οποία καταχωρούνται χειροκίνητα (Goodhue et al., 1992).

Παραδοσιακά οι επιχειρήσεις εφαρμόζουν πληροφοριακά συστήματα για την επίλυση εσωτερικών επιχειρηματικών προβλημάτων. Ως αποτέλεσμα, η πληθώρα των

πληροφοριακών συστημάτων και άλλων τεχνολογιών που χρησιμοποιούν οι επιχειρήσεις υπάρχει ανάγκη να διασυνδέονται και να μπορούν να επικαιροποιηθούν με τις εξελίξεις της τεχνολογίας (Rees & Hopkins, 2009). Ο στόχος της συνδεσιμότητας μεταξύ των πληροφοριακών συστημάτων είναι η μεγιστοποίηση της επιχειρηματικής απόδοσης, της παραγωγικότητας και της βελτίωσης (Bhatt, 2000; Bhatt & Grover, 2005). Έτσι, η επιχείρηση μπορεί να οδηγηθεί στην αποτελεσματικότητα και την αύξηση της ανταγωνιστικότητας.

Η συνδεσιμότητα των πληροφοριακών συστημάτων στοχεύει στη διευκόλυνση της ανταλλαγής πληροφοριών εντός της επιχείρησης (Auramo et al., 2005) και στην επίτευξη συντονισμού μεταξύ της επιχείρησης και των προμηθευτών ή και πελατών της για καλύτερη ικανότητα παρακολούθησης (Clemons et al., 1993). Ακόμη, η ολοκλήρωση των πληροφοριακών συστημάτων απαιτεί την ενσωμάτωση όλων των συστημάτων εφαρμογών, των δεδομένων και της επικοινωνίας (Müller & Seuring, 2007) ώστε να παρέχεται σε πραγματικό χρόνο και με συνέπεια η συνδεσιμότητα μέσα στο πλαίσιο λειτουργίας της επιχείρησης σε όλα τα στάδια αλυσίδας εφοδιασμού (Rai et al., 2006).

Το πληροφοριακό σύστημα από μόνο του δεν αποτελεί πηγή βιώσιμης επίδοσης και δημιουργίας αξίας (Powell & Dent-Micallef, 1997). Κατά συνέπεια, η συνδεσιμότητα πόρων και η ευθυγράμμισή τους με τους στόχους της επιχείρησης είναι καίριας σημασίας για τη λειτουργία και επιβίωσή της (Barua et al., 2004) στο πλαίσιο συντονισμού της ροής εργασιών και λειτουργιών. Η συνδεσιμότητα αποτελεί ένα φαινόμενο που περιλαμβάνει οικονομικές, οργανωτικές και κοινωνικές πτυχές (Barki & Pinsonneault, 2005).

Επιπλέον, η αυτοματοποίηση αποτελεί ζητούμενο των εργαζομένων κάθε επιχείρησης και αποτελεί σημαντικό μέρος στην υλοποίηση του ελέγχου διαδικασίας λόγω του ότι υπάρχουν πολύπλοκες εργασίες που μπορούν να εκτεθούν σε ανθρώπινα σφάλματα (Nicol et al., 2008). Για να υπάρξει αυτοματοποίηση διαδικασιών απαιτείται καλύτερη σύνδεση μεταξύ των συστημάτων σε περίπτωση πιθανών δυσλειτουργιών (Bresfelean et al., 2015). Η ερευνητική υπόθεση που διαμορφώνεται με βάση τους παραπάνω συλλογισμούς είναι η εξής:

H₃: Η σύνδεση του πληροφοριακού συστήματος ERP επηρεάζει θετικά την εργασία των λογιστών.

2.4. Συνεισφορά ERP

Στη βιβλιογραφία είναι σαφής η συνεισφορά των πληροφοριακών συστημάτων στη βελτιωμένη ποιότητα και απόδοση των υπηρεσιών (Gupta et al., 2008), στην αυξημένη λειτουργική αποτελεσματικότητα, το μειωμένο κόστος και την αυξημένη παραγωγικότητα (Gil- García & Pardo, 2005). Τα πληροφοριακά συστήματα επιτρέπουν μια πιο λιτή διαχείριση των ροών μειώνοντας τις καθυστερήσεις και τα σφάλματα, αυξάνοντας την αξιοπιστία και την ανταπόκριση, εξαλείφοντας ανεπιθύμητες εργασίες, βελτιστοποιώντας τους πόρους και διευκολύνοντας τη λήψη αποφάσεων (Raymond, 2002).

Ο στρατηγικός ρόλος των πληροφοριακών συστημάτων στη διασφάλιση μεγαλύτερης ατομικής και συλλογικής αποτελεσματικότητας είναι αναγνωρισμένος (Lucas, 1975). Η ισχυρή σύνδεση μεταξύ των ανώτερων στελεχών και του τμήματος IT στις επιχειρήσεις επιβεβαιώνει τη σημασία τους και οδηγεί στο συμπέρασμα πως η στρατηγική πληροφοριακών συστημάτων ασκεί άμεση και σημαντική επιρροή στην εταιρική στρατηγική (Croteau et al., 2001).

Η τεχνολογία πληροφοριών και επικοινωνιών αποτελεί σημαντικό πυλώνα της εταιρικής δραστηριότητας, καθώς ενσωματώνει ανταγωνιστικό πλεονέκτημα χάρη στη βελτιστοποίηση των διαδικασιών, την εισαγωγή μιας λειτουργίας τεχνολογικής παρακολούθησης υψηλής απόδοσης και τη βελτίωση στη διαχείριση της γνώσης ενώ λειτουργεί ως εργαλείο ανταγωνιστικού πλεονεκτήματος (Bernasconi, 1996).

Σύμφωνα με τους Mastuki et al. (2021) υπάρχουν τέσσερις τομείς στους οποίους συνεισφέρουν τα πληροφοριακά συστήματα με βάση τις απόψεις εργαζομένων:

- 1) στην ικανότητα πρόσβασης και ελέγχου και στην απόκτηση παιδείας σε θέματα πληροφορικής για την χρήση εφαρμογών που αυτοματοποιούν τη λειτουργία της επιχείρησης,

- 2) στην απόκτηση δυνατοτήτων μέσα από τη διαθεσιμότητα της λειτουργίας του πληροφοριακού συστήματος, τη συμφωνία του επιπέδου υπηρεσιών που παρέχουν οι εργαζόμενοι στους πελάτες, την καλύτερη δομή και διαδικασία, τον καλύτερο προγραμματισμό και την απόκτηση αυτοπεποίθησης,
- 3) στην επιχειρησιακή συνέχεια που αυξάνει την ποιότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών και
- 4) στη βελτίωση σε θέματα πληροφορικής μέσα από την κατάλληλη ενημέρωση και την απόκτηση ηγετικών δεξιοτήτων.

Η συνεισφορά των πληροφοριακών συστημάτων έγκειται στην στρατηγική που ακολουθεί η επιχείρηση μέσω της υποστήριξης της διαδικασίας λήψης αποφάσεων (Laudon & Laudon, 2004), μέσω της αύξησης της οργανωτικής αποτελεσματικότητας και αποδοτικότητας (Benson et al., 2004), μέσω της βελτίωσης της κουλτούρας της επιχείρησης (Hunter et al., 2006), μέσω της αύξησης των ικανοτήτων χρήσης πληροφορικής από τους υπαλλήλους της επιχείρησης (Robson, 1997), μέσω της υποστήριξης της συνεργασίας στο εργασιακό περιβάλλον (Mendoza et al., 2006) και μέσω της μείωσης κόστους που προκαλεί (Shore, 2006).

Ακόμη, η συνεισφορά των πληροφοριακών συστημάτων έγκειται σε όρους ανταγωνιστικότητας στην ανάπτυξη μιας νέας πιθανής αγοράς (Pearlson et al., 2000), στην απόκτηση ανταγωνιστικού πλεονεκτήματος μέσα από την πλήρη υιοθέτηση της εφαρμογής των συστημάτων από τους εργαζόμενους της επιχείρησης (Applegate et al., 2008), στην υποστήριξη της καινοτομίας ως νέας νοοτροπίας της επιχείρησης που προέκυψε μέσα από την εφαρμογή των πληροφοριακών συστημάτων και την αναγνώριση των ωφελειών τους (Burgelman et al., 2008).

Τέλος, η συνεισφορά των πληροφοριακών συστημάτων αφορά τη διαδικασία καλύτερης ενοποίησης και ολοκλήρωσης της ίδιας της επιχείρησης. Αυτό επιτυγχάνεται μέσα από τη δημιουργία προτύπων στην τήρηση των διαδικασιών (Shore, 2006), στην υποστήριξη της μεταφοράς γνώσεων μεταξύ των εργαζομένων (Earl, 1996), στη δημιουργία μικρότερων και πιο ευέλικτων τμημάτων μέσα στην επιχείρηση ανάλογα με τις λειτουργικές ανάγκες (Turban et al., 2005) και στην βελτίωση της αποδοτικότητας της επιχείρησης συνολικά (Mohdzain et al., 2007). Η

ερευνητική υπόθεση που διαμορφώνεται με βάση τους παραπάνω συλλογισμούς είναι η εξής:

H4: Η συνεισφορά του πληροφοριακού συστήματος ERP επηρεάζει θετικά την εργασία των λογιστών.

2.5. Σχέση λογιστικής και ERP

Η αλληλεπίδραση των πληροφοριακών συστημάτων με τη λογιστική αποτελεί κάτι σχετικά νέο στην έρευνα που εξετάστηκε σε μεγαλύτερο βάθος με τη χρήση των λογιστικών πληροφοριακών συστημάτων. Τα λογιστικά συστήματα καταγράφουν με ακρίβεια την χρηματοοικονομική κατάσταση της επιχείρησης. Ωστόσο, στην παρούσα εργασία εξετάζεται η επίδραση των πληροφοριακών συστημάτων ERP στην εφαρμογή της λογιστικής.

Η λογιστική βιβλιογραφία συμβάλλει σημαντικά στη διαχείριση των πληροφοριακών συστημάτων και επιβεβαιώνει ότι η λογιστική πληροφόρηση μπορεί να βοηθήσει τα πληροφοριακά συστήματα στη διαχείριση άυλων πτυχών της τεχνολογίας πληροφοριών συμπεριλαμβανομένης της αξιολόγησης κινδύνου, του ελέγχου και του συντονισμού, καθώς και προκαταλήψεων που σχετίζονται με τη χρήση συστημάτων υποστήριξης αποφάσεων και την εξουσία και δομή κινήτρων στην επιχείρηση (O'Connor & Martinsons, 2006; Soudani, 2012).

Μέσω της χρήσης ERP παρατηρείται ότι ο ρόλος των λογιστών προσθέτει αξία αναλύοντας τις διαθέσιμες πληροφορίες (Sutton, 2006). Σύμφωνα με τον Arnold (2006) το κύριο κίνητρο πίσω από την χρήση ERP είναι η βελτίωση της αποδοτικότητας, της αποτελεσματικότητας και της οργανωτικής απόδοσης, καθώς οι πληροφορίες μπορούν να αξιολογηθούν γρήγορα και αυτό βοηθά στη λήψη αποφάσεων. Οι Schlichter & Kraemmergaard (2010) διαπίστωσαν ότι η λογιστική ήταν ένας από τους κύριους τομείς ανησυχίας κατά την μελέτη των ERP και πως δεν υπάρχει εκτενής βιβλιογραφία για τη σχέση μεταξύ ERP και λογιστικής.

Ο Kocsis (2019) προχωρά σε συστηματική ανασκόπηση για το σχεδιασμό και την εφαρμογή συστημάτων για τα λογιστικά πληροφοριακά συστήματα με στόχο την

εξέταση του σχεδιασμού και της εφαρμογής πληροφοριακών συστημάτων που σχετίζονται με τη λογιστική τα τελευταία 15 έτη. Εξέτασε την τρέχουσα κατάσταση της έρευνας σχεδιασμού και υλοποίησης στο θέμα των λογιστικών πληροφοριακών συστημάτων και εντόπισε ότι ζητήματα γύρω από το θέμα που εξετάζονται στη βιβλιογραφία είναι ο εσωτερικός έλεγχος, ο προγραμματισμός των πόρων της επιχείρησης, η παρακολούθηση και ο έλεγχος, η υιοθέτηση και λήψη αποφάσεων. Ακόμη, σημαντικοί παράγοντες είναι η κατάρτιση, η δέσμευση, οι επενδύσεις στα πληροφοριακά συστήματα και οι υπάρχουσες επιχειρηματικές διαδικασίες.

Οι Booth et al. (2000) υποστηρίζουν ότι οι επιχειρήσεις που χρησιμοποιούν ERP δεν εφαρμόζουν νέες λογιστικές πρακτικές. Οι Al-Omiri & Drury (2007) πίστευαν ότι υπάρχει θετική σχέση μεταξύ της χρήσης πληροφοριακών συστημάτων υψηλής ποιότητας και της εφαρμογής προηγμένων τεχνικών κοστολόγησης από τους λογιστές αλλά τελικά δεν βρήκαν εμπειρικά τέτοια συσχέτιση. Ο Hynonen (2003) διαπίστωσε ότι επιχειρήσεις με ενσωματωμένα πληροφοριακά συστήματα στις λειτουργικές τους διαδικασίες ανέφεραν υψηλότερο ποσοστό υιοθέτησης προηγμένων λογιστικών πρακτικών διαχείρισης σε σχέση με επιχειρήσεις που δεν είχαν ολοκληρωμένα πληροφοριακά συστήματα σε όλα τα τμήματα και τις λειτουργίες τους.

Ο Dunk (2004) αναφέρει θετική σχέση μεταξύ της ποιότητας των πληροφοριακών συστημάτων και της έκτασης εφαρμογής της κοστολόγησης κύκλου ζωής. Ωστόσο, η εμπειρική βιβλιογραφία σχετικά με την εφαρμογή λογιστικών πρακτικών και των πληροφοριακών συστημάτων παραμένει σχετικά περιορισμένη και εστιάζει κυρίως σε ένα στενό σύνολο λογιστικών πρακτικών διαχείρισης όπως για παράδειγμα συμβαίνει με την μέθοδο ABC (Al - Omiri & Drury, 2007).

Οι Hadid & Al-Sayed (2021) υποστηρίζουν ότι η ποιότητα του υπάρχοντος πληροφοριακού συστήματος μπορεί να διαδραματίσει σημαντικό ρόλο, καθώς έχει επίδραση στη σχέση μεταξύ δικτύωσης των λογιστών με τη διοίκηση και υλοποίησης στρατηγικών λογιστικών πρακτικών. Αυτό σημαίνει ότι οι λογιστές οι οποίοι επικοινωνούν με άλλους υπεύθυνους λήψης αποφάσεων εντός της επιχείρησης μπορούν να προτείνουν πιο εύκολα και να εφαρμόσουν πρακτικές λογιστικής στρατηγικής διαχείρισης σε επιχειρήσεις που έχουν ολοκληρωμένα πληροφοριακά συστήματα τα οποία εφαρμόζονται από το σύνολο των εργαζομένων.

Δεν υπάρχουν πολλές έρευνες σχετικά με τα λογιστικά οφέλη από την υιοθέτηση πληροφοριακών συστημάτων στις επιχειρήσεις. Ο Sutton (2006) εξέτασε τον αντίκτυπο του ERP στα λογιστικά πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα. Οι Sanchez-Rodriguez & Spraakman (2012) εξέτασαν τον αντίκτυπο του ERP στη λογιστική διαχείριση 13 μεγάλων канаδικών εταιριών και βρήκαν ότι η τυποποιημένη επεξεργασία συναλλαγών και τα λογιστικά γραφήματα αυξάνουν τη διαθέσιμη πληροφόρηση σε σχέση με πριν και διασφαλίζουν την συνοχή των πληροφοριών σε όλες τις μονάδες και τα προϊόντα. Η τυποποίηση και η αυτοματοποίηση της επεξεργασίας των συναλλαγών μειώνει τον όγκο εισαγωγής δεδομένων από τους λογιστές ενώ οι τεχνικές λογιστικής διαχείρισης γίνονται πιο αποτελεσματικές. Οι λογιστές απασχολούνται λιγότερο με την εισαγωγή δεδομένων με αποτέλεσμα να προβαίνουν σε περισσότερες αναλύσεις. Η ερευνητική υπόθεση που διαμορφώνεται με βάση τους παραπάνω συλλογισμούς είναι η εξής:

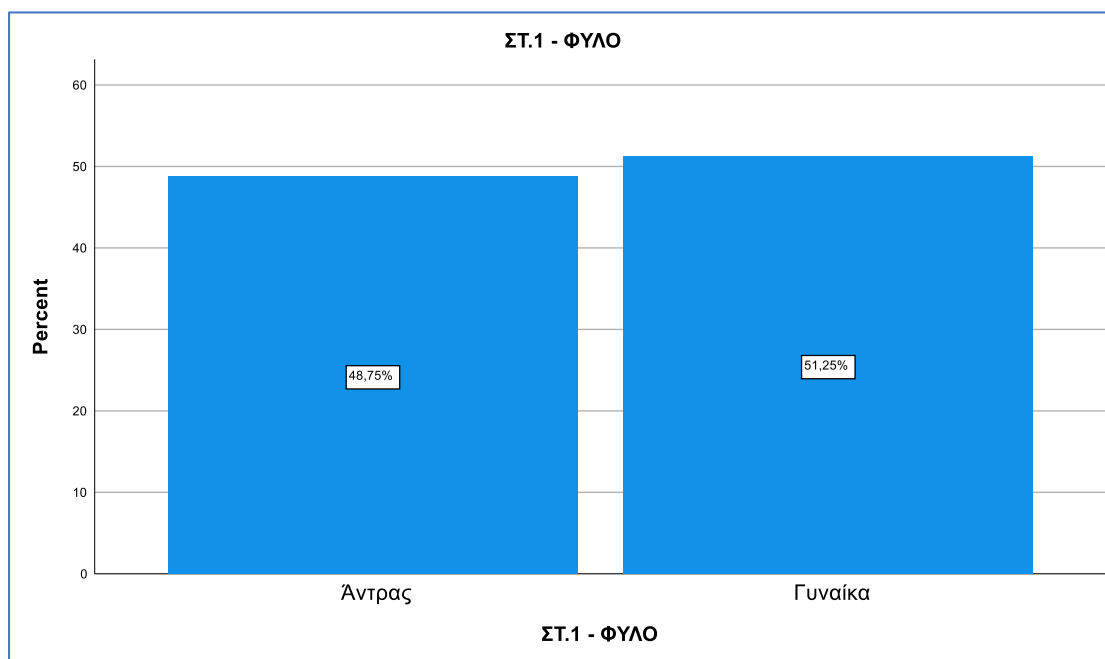
H5: Η εφαρμογή του πληροφοριακού συστήματος ERP επηρεάζει θετικά την εργασία των λογιστών.

Κεφάλαιο 3 Μεθοδολογία Έρευνας

3.1. Δείγμα

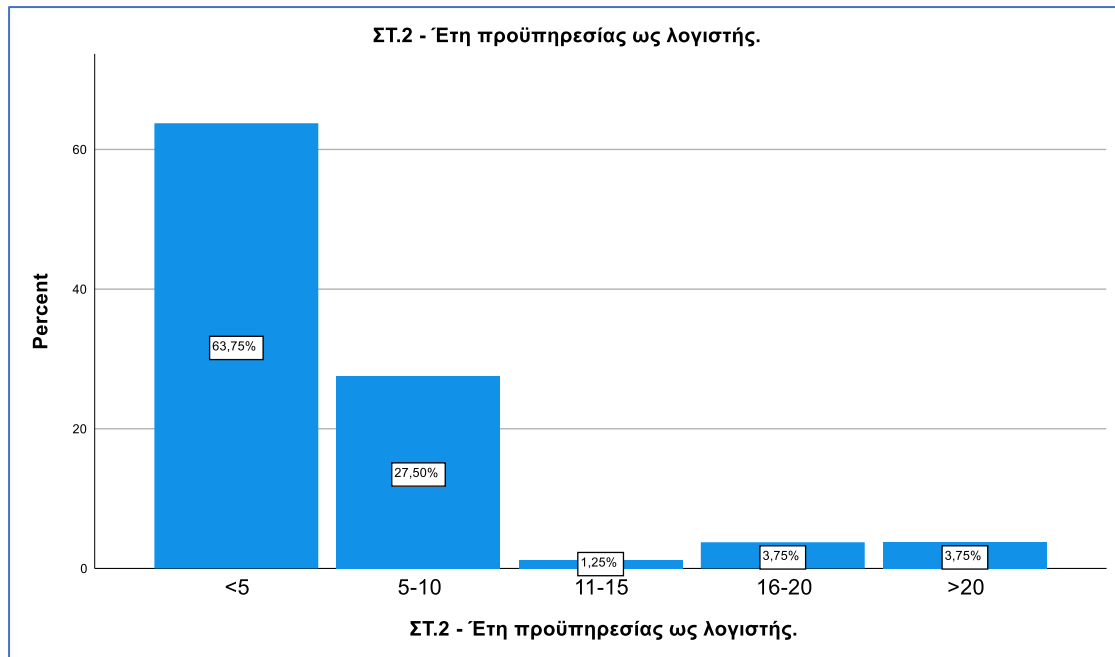
Ο πληθυσμός στον οποίο απευθύνεται η παρούσα έρευνα απαρτίζεται από τους λογιστές ελληνικών επιχειρήσεων στη Θεσσαλονίκη. Η δειγματοληψία ήταν τυχαία αλλά απευθύνθηκε σε λογιστές επιχειρήσεων της Βορείου Ελλάδος σε επιχειρήσεις που χρησιμοποιούν συστήματα ERP. Στο δείγμα συμμετείχαν συνολικά 80 άτομα (N=80). Όπως φαίνεται στο Σχήμα 3.1 στο δείγμα συμμετέχουν 39 άντρες (48,75%) και 41 γυναίκες (51,21%).

Σχήμα 3. 1 Φύλο

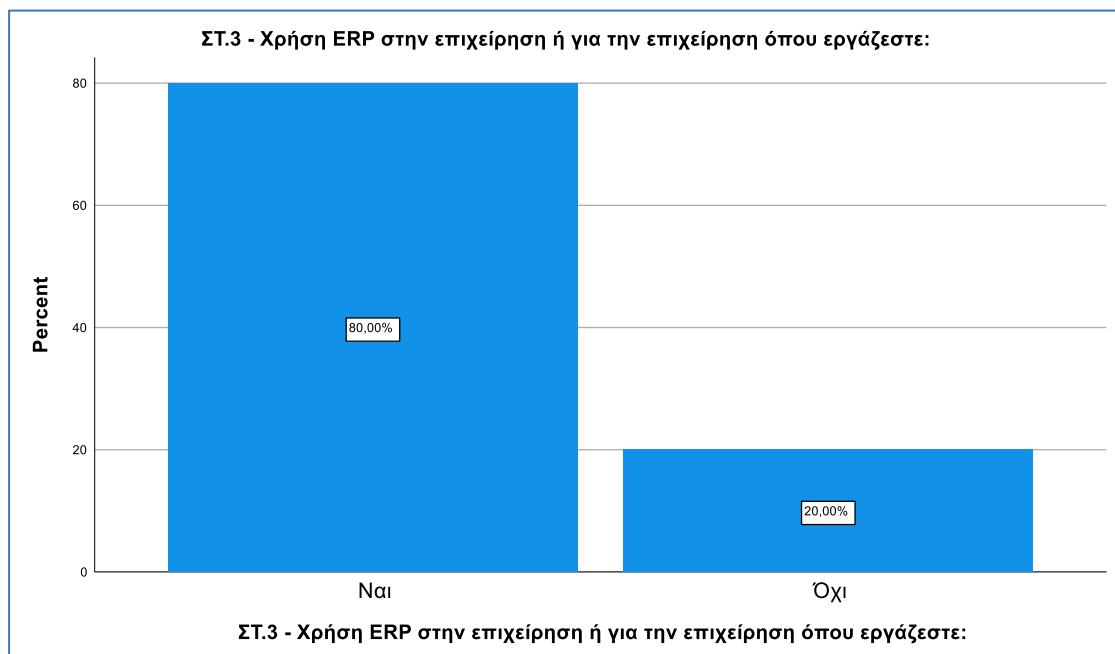
Οι συμμετέχοντες στο δείγμα εργάζονται ως λογιστές διαφορετικές χρονικές περιόδους (Σχήμα 3.2). Συγκεκριμένα, 51 άτομα διαθέτουν λιγότερο από πέντε χρόνια προϋπηρεσία ως λογιστές (63,75%), 22 άτομα διαθέτουν προϋπηρεσία 5-10 έτη (27,5%), ένα άτομο διαθέτει επαγγελματική λογιστική εμπειρία μεταξύ 11 και 15 ετών (1,25%), 3 άτομα διαθέτουν επαγγελματική λογιστική εμπειρία μεταξύ 16 και 20 ετών (3,79%) και άλλα τρία άτομα διαθέτουν επαγγελματική λογιστική εμπειρία μεγαλύτερη των 20 ετών (3,79%).

Σχήμα 3. 2 Χρόνια προϋπηρεσίας λογιστών

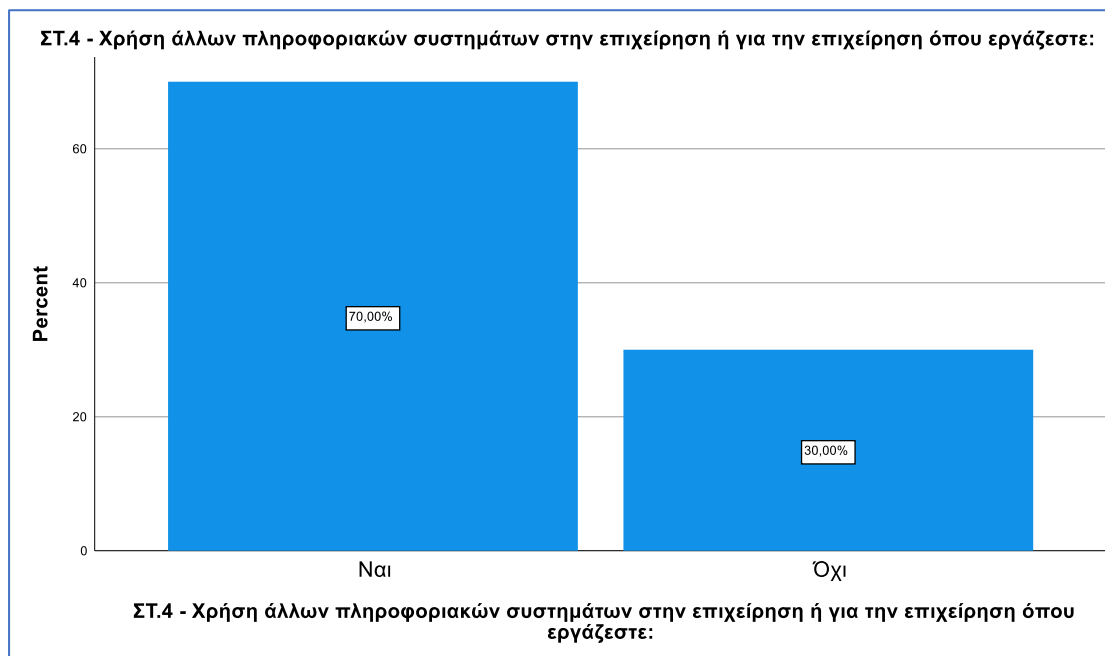
Όπως φαίνεται στο Σχήμα 3.3 η πλειοψηφία και συγκεκριμένα 64 άτομα του δείγματος χρησιμοποιούν ERP στην επιχείρηση ή για την επιχείρηση όπου εργάζονται (80%) ενώ τα υπόλοιπα 16 άτομα δεν χρησιμοποιούν (20%).

Σχήμα 3. 3 Χρήση ERP

Όπως φαίνεται στο Σχήμα 3.4 56 άτομα του δείγματος χρησιμοποιούν και άλλα πληροφοριακά συστήματα εκτός του ERP στην επιχείρηση ή για την επιχείρηση όπου εργάζονται (70%) ενώ τα υπόλοιπα 24 άτομα δεν χρησιμοποιούν (30%).

Σχήμα 3. 4 Χρήση άλλων πληροφοριακών συστημάτων εκτός ERP

3.2.Ερωτηματολόγιο

Το TAM αποτελεί ένα ισχυρό πλαίσιο προσδιορισμού της αρχικής αποδοχής του χρήστη και η κλίμακα του TAM μετρά την αποδοχή διαφορετικών τεχνολογιών με μεγάλη αξιοπιστία (Davis & Venkatesh, 1996). Ουσιαστικά αποτελεί ένα κατάλληλο μοντέλο για να εξηγήσει τον τρόπο με τον οποίο οι χρήστες κατανοούν ένα πληροφοριακό σύστημα.

Οι ερωτήσεις που χρησιμοποιούνται στο ερωτηματολόγιο αντλήθηκαν από τα εμπειρικά αποτελέσματα ερευνών που μετρούν τις μεταβλητές της χρήσης ενός πληροφοριακού συστήματος ERP, της χρησιμότητάς του, της συνδεσιμότητάς του, της συνεισφοράς του και της λογιστικής υπό την έννοια της πληροφόρησης και των δεξιοτήτων των λογιστών. Η συγκέντρωση των στοιχείων αποτελεί ένα από τα κύρια

μέρη της μεθοδολογίας της έρευνας και το ερωτηματολόγιο διανεμήθηκε ηλεκτρονικά μέσω google forms.

Οι έρευνες που χρησιμοποιήθηκαν για την διατύπωση των ερωτήσεων ήταν αυτές των Auramo et al. (2005), Benson et al. (2004), Bhatt (2000), Bresfelean et al. (2015), Delone & McLean (2008), Dey et al. (2020), Garaca (2011), Gumussoy et al. (2007), Laudon & Laudon (2004), Nicol et al. (2008), O'Connor & Martinsons (2006), Olsson (2001), Rees & Hopkins (2009), Ruivo et al. (2012), Soudani (2012), Turban et al. (2005), Vărzaru & Vărzaru (2016) και οι ερωτήσεις του μοντέλου TAM των Davis & Venkatesh (1996) για τη μέτρηση της χρησιμότητας του πληροφοριακού συστήματος που εξετάζεται στην εργασία. Αναλυτικά οι ερωτήσεις μαζί με τις πηγές από τις οποίες αντλήθηκαν παρουσιάζονται στο Παράρτημα όπου παρατίθεται και το ερωτηματολόγιο που διανεμήθηκε στους λογιστές ελληνικών επιχειρήσεων.

Όλες οι ερωτήσεις εκτός των δημογραφικών ήταν ερωτήσεις κλειστού τύπου βαθμολογικής κλίμακας σπουδαιότητας (πενταβάθμια κλίμακα Likert) με τη βαθμολογία «1» να αντιστοιχεί στην χαμηλότερη δυνατή τιμή και την απάντηση «Διαφωνώ απόλυτα» και την βαθμολογία «5» να αντιστοιχεί στη μέγιστη δυνατή τιμή και την απάντηση «Συμφωνώ απόλυτα». Το σύνολο του ερωτηματολογίου αποτελείται από 33 στοιχεία (items) σε έξι συνολικά ενότητες.

3.3.Μεταβλητές

Ως ανεξάρτητη μεταβλητή εξετάστηκε το πληροφοριακό σύστημα που χρησιμοποιεί η επιχείρηση και στην προκειμένη περίπτωση πρόκειται για κάποιο πρόγραμμα ERP και διαθέτει τέσσερις πτυχές: τη **χρήση**, τη **χρησιμότητα**, τη **σύνδεση** και τη **συνεισφορά**. Ως εξαρτημένη μεταβλητή χρησιμοποιείται η λογιστική.

Η χρησιμότητα εξετάζεται μέσα από 7 στοιχεία (items), η χρησιμότητα μέσα από 6 στοιχεία, η συνδεσιμότητα μέσα από 5 στοιχεία, η συνεισφορά μέσα από 5 στοιχεία και η λογιστική μέσα από 6 στοιχεία. Ακόμη, στα δημογραφικά στοιχεία εξετάζονται το φύλο, η εμπειρία των λογιστών του δείγματος στο επάγγελμα αυτό, η χρήση ή μη ERP από την επιχείρηση στην οποία ή για την οποία εργάζονται, καθώς και η χρήση κάποιου άλλου πληροφοριακού συστήματος εκτός του ERP.

3.4.Ερευνητική μέθοδος

Η μεθοδολογία που ακολουθείται στην παρούσα εργασία είναι πρωτογενής ποσοτική έρευνα με τη χρήση δημοσκόπησης μέσω ερωτηματολογίου. Οι συμμετέχοντες στο δείγμα καταγράφουν τις προσωπικές τους απόψεις μέσα από μια σειρά ερωτημάτων με τη χρήση ποσοτικών μεταβλητών σε διαβαθμισμένη κλίμακα. Οι ερωτήσεις που χρησιμοποιούνται είναι κλίμακας Likert (1932) και ζητούν την υποκειμενική αξιολόγηση του δείγματος σχετικά με τη λογιστική και παράγοντες των πληροφοριακών συστημάτων που χρησιμοποιούν και συγκεκριμένα, τη χρήση, τη χρησιμότητα, τη σύνδεση και τη συνεισφορά των πληροφοριακών συστημάτων στη λογιστική.

Η επιλογή της πενταβάθμιας κλίμακας Likert έγινε στη βάση εμπειρικών στοιχείων σύμφωνα με τα οποία η απόκλιση στις εκτιμήσεις ψυχολογικής απόστασης μεταξύ των κατηγοριών απόκρισης αυξάνεται όταν αυξάνεται ο αριθμός των διαθέσιμων κατηγοριών απόκρισης και αυτή η απόκλιση επηρεάζει τις τιμές των στοιχείων (Wakita et al., 2012).

Η ποσοτική μέθοδος εξετάζει την ύπαρξη σχέσεων μεταξύ καθορισμένων μεταβλητών και στο πλαίσιο προκαθορισμένων ερευνητικών υποθέσεων με βάση τα ερευνητικά ερωτήματα που προκύπτουν από τη μελέτη της βιβλιογραφίας. Για αυτό επιλέγεται για την εξέταση θεωρητικών υποθέσεων από ερευνητές.

Σύμφωνα με την Τηλικίδου (2004) η δημοσκόπηση είναι γνωστή και αποδεκτή μέθοδος συλλογής πρωτογενών δεδομένων για χρήση σε ποσοτικές έρευνες και επιλέγεται συχνά καθώς εξοικονομεί χρόνο και προσφέρει ικανοποιητικά αποτελέσματα με εύκολο τρόπο. Το ερωτηματολόγιο διευκολύνει στην αποτύπωση των στάσεων, απόψεων και αντιλήψεων των υποκειμένων της έρευνας.

Η συλλογή των στοιχείων έγινε ανώνυμα και η διαδικασία που ακολουθήθηκε με την ηλεκτρονική διανομή και συμπλήρωση του ερωτηματολογίου διασφάλισε την εγκυρότητα του περιεχομένου των ερωτήσεων ή με άλλα λόγια την καταλληλότητα των ερωτήσεων ώστε να καλύπτουν επαρκώς και με σαφήνεια τα θεωρητικά πεδία που

αφορούν. Οι συμμετέχοντες λογιστές συμπλήρωσαν το ερωτηματολόγιο στον ατομικό τους χώρο και χρόνο και η έρευνα διήρκεσε τέσσερις εβδομάδες.

Για τη στατιστική ανάλυση των στοιχείων που συγκεντρώθηκαν από την έρευνα χρησιμοποιήθηκε το πρόγραμμα SPSS 28.0 το οποίο χρησιμοποιείται σε αντίστοιχες έρευνες πρωτογενούς περιεχομένου και ποσοτικού χαρακτήρα. Τα αποτελέσματα που προέκυψαν από το google forms έλαβαν επεξεργασία ώστε να ανταποκρίνονται στις ιδιότητες του SPSS και στη συνέχεια υλοποιήθηκαν έλεγχοι περιγραφικής και επαγωγικής στατιστικής ανάλυσης.

Στο πλαίσιο της περιγραφικής στατιστικής ανάλυσης χρησιμοποιήθηκαν πίνακες απόλυτης και ποσοστιαίας κατανομής, ο μέσος όρος και η τυπική απόκλιση. Οι κατανομές συχνότητας εξυπηρετούν στην απλή και σαφή απεικόνιση ενός συνόλου στοιχείων ανά ερώτηση.

Σε επίπεδο επαγωγικής στατιστικής ανάλυσης πραγματοποιήθηκαν έλεγχοι συσχέτισεων μεταξύ ανεξάρτητων και εξαρτημένων μεταβλητών για να εντοπιστούν οι μεταξύ τους σχέσεις καθώς και παλινδρόμηση μεταξύ της λογιστικής (εξαρτημένη μεταβλητή) και των υπόλοιπων μεταβλητών που αφορούν το πληροφοριακό σύστημα ERP για την εξέταση του είδους και του βαθμού της μεταξύ τους σχέσης.

Κεφάλαιο 4 Αποτελέσματα

4.1.Περιγραφική Στατιστική Ανάλυση

Η πρώτη μεταβλητή που εξετάζεται είναι η χρήση του πληροφοριακού συστήματος ERP στις ελληνικές επιχειρήσεις. Στον Πίνακα 4.1 εξετάζεται ο βαθμός στον οποίο οι λογιστές είναι λιγότερο πιθανό να χρησιμοποιήσουν το ERP σε περίπτωση που η επιχείρηση διαθέτει ένα σύστημα ERP που θεωρείται περίπλοκο. Προκύπτει πως 9 άτομα διαφωνούν απόλυτα (11,3%), 16 άτομα διαφωνούν (20%), 26 άτομα ούτε διαφωνούν ούτε συμφωνούν (32,5%), 23 άτομα συμφωνούν (28,7%) και τα υπόλοιπα 6 άτομα συμφωνούν απόλυτα (7,5%).

Από τα στοιχεία της έρευνας φαίνεται πως οι λογιστές του δείγματος επηρεάζονται από το βαθμό δυσκολίας και πολυπλοκότητας ενός συστήματος ERP σε σχέση με τη συχνότητα χρήσης του (Μ.Ο. = 3,10, Τ.Α.=1,119). Οι λογιστές συνήθως έχουν εξοικειωθεί με ένα τέτοιο σύστημα το οποίο χρησιμοποιούν στην καθημερινότητά τους και περιλαμβάνει συγκεκριμένες διαδικασίες και εντολές. Εφόσον ένα άλλο σύστημα ERP που καλούνται να χρησιμοποιήσουν χαρακτηρίζεται από μεγαλύτερη δυσκολία και είναι πολυσύνθετο, δεν έχουν κίνητρο χρήσης του και βρίσκουν διαφορετικούς πιο παραδοσιακούς ή εναλλακτικούς τρόπους διεκπεραίωσης των λογιστικών διαδικασιών που πρέπει να εκτελέσουν χωρίς να χρησιμοποιήσουν τελικά το ERP.

Πίνακας 4. 1 Χρήση: Ερώτηση 1

A.1 - Αν η επιχείρηση διαθέτει ένα σύστημα ERP που θεωρείται περίπλοκο είναι λιγότερο πιθανό να χρησιμοποιήσω το ERP;				
	Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό	Αθροιστικό Ποσοστό
Διαφωνώ απόλυτα	9	11,3	11,3	11,3
Διαφωνώ	16	20,0	20,0	31,3
Ούτε διαφωνώ ούτε συμφωνώ	26	32,5	32,5	63,7
Συμφωνώ	23	28,7	28,7	92,5
Συμφωνώ απόλυτα	6	7,5	7,5	100,0
Σύνολο	80	100,0	100,0	M.O.= 3,01 T.A. = 1,119

Στον Πίνακα 4.2 εξετάζεται ο βαθμός στον οποίο οι λογιστές είναι πιο πιθανό να χρησιμοποιήσουν το ERP σε περίπτωση που η επιχείρηση διαθέτει ένα σύστημα ERP που έχει μεγαλύτερη αποτελεσματικότητα στη διεκπεραίωση συναλλαγών. Προκύπτει πως μόλις ένα άτομο διαφωνεί απόλυτα (1,3%), 5 άτομα διαφωνούν (6,3%), 20 άτομα ούτε διαφωνούν ούτε συμφωνούν (25%), 23 άτομα συμφωνούν (28,7%) και τα υπόλοιπα 31 άτομα συμφωνούν απόλυτα (38,8%).

Σε αντίθεση με το προηγούμενο ερώτημα οι λογιστές του δείγματος φαίνεται να προκρίνουν ένα σύστημα ERP εφόσον η αποτελεσματικότητά του στη διεκπεραίωση συναλλαγών είναι μεγαλύτερη (Μ.Ο. = 3,98, Τ.Α.=1,006). Το εύρημα αυτό δείχνει πως οι λογιστές αναγνωρίζουν τα πλεονεκτήματα και οφέλη που μπορεί να έχει ένα σύστημα ERP και έχουν κίνητρο χρήσης του εφόσον συνοδεύεται από αυξημένη αποτελεσματικότητα ακόμη και αν οι ίδιοι πιθανώς το κρίνουν πιο δύσκολο στην χρήση σε σχέση με ό,τι εφαρμόζουν στην καθημερινότητά τους.

Πίνακας 4. 2 Χρήση: Ερώτηση 2

A.2 - Αν η επιχείρηση διαθέτει ένα σύστημα ERP που έχει μεγαλύτερη αποτελεσματικότητα στην διεκπεραίωση συναλλαγών είναι πιο πιθανό να χρησιμοποιήσω το ERP;				
	Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό	Αθροιστικό Ποσοστό
Διαφωνώ απόλυτα	1	1,3	1,3	1,3
Διαφωνώ	5	6,3	6,3	7,5
Ούτε διαφωνώ ούτε συμφωνώ	20	25,0	25,0	32,5
Συμφωνώ	23	28,7	28,7	61,3
Συμφωνώ απόλυτα	31	38,8	38,8	100,0
Σύνολο	80	100,0	100,0	M.O.= 3,98 T.A. = 1,006

Στον Πίνακα 4.3 εξετάζεται ο βαθμός στον οποίο το άγχος για τους υπολογιστές επηρεάζει το βαθμό στον οποίο χρησιμοποιούν οι λογιστές το ERP. Προκύπτει πως 7 άτομα διαφωνούν απόλυτα (8,8%), 13 άτομα διαφωνούν (16,3%), 28 άτομα ούτε διαφωνούν ούτε συμφωνούν (35%), 18 άτομα συμφωνούν (22,5%) και τα υπόλοιπα 14 άτομα συμφωνούν απόλυτα (17,5%).

Οι λογιστές φαίνεται πως είναι αρκετά εξοικειωμένοι με τις νέες και ψηφιακές τεχνολογίες και δεν έχουν άγχος για τη χρήση τους (Μ.Ο. = 3,24, Τ.Α.=1,183). Σήμερα οι λογιστές ήδη από το επίπεδο των σπουδών τους έρχονται σε επαφή με πληροφοριακά συστήματα, χρήση ψηφιακών μέσων και λογισμικών με τα οποία διευκολύνεται το έργο τους, γίνεται πιο αποτελεσματικός έλεγχος των διαδικασιών και αυξάνεται η παραγωγικότητά τους. Η εξοικείωση που δημιουργείται οδηγεί στην μείωση του άγχους για τη χρήση υπολογιστών αλλά και των ψηφιακών τεχνολογιών εν γένει με αποτέλεσμα να αισθάνονται άνετα κατά τη χρήση λειτουργικών συστημάτων ERP.

Πίνακας 4. 3 Χρήση: Ερώτηση 3

Α.3 - Το άγχος για τους υπολογιστές επηρεάζει το βαθμό στον οποίο χρησιμοποιώ το ERP;				
	Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό	Αθροιστικό Ποσοστό
Διαφωνώ απόλυτα	7	8,8	8,8	8,8
Διαφωνώ	13	16,3	16,3	25,0
Ούτε διαφωνώ ούτε συμφωνώ	28	35,0	35,0	60,0
Συμφωνώ	18	22,5	22,5	82,5
Συμφωνώ απόλυτα	14	17,5	17,5	100,0
Σύνολο	80	100,0	100,0	Μ.Ο.= 3,24 Τ.Α. = 1,183

Στον Πίνακα 4.4 εξετάζεται ο βαθμός στον οποίο παρά τις οδηγίες της διοίκησης οι λογιστές του δείγματος δεν χρησιμοποιούν το ERP όσο θα έπρεπε. Προκύπτει πως 11 άτομα διαφωνούν απόλυτα (13,8%), 30 άτομα διαφωνούν (37,5%), 15 άτομα ούτε διαφωνούν ούτε συμφωνούν (18,8%), 12 άτομα συμφωνούν (15%) και τα υπόλοιπα 12 άτομα συμφωνούν απόλυτα (15%).

Οι λογιστές του δείγματος φαίνεται πως είτε ακολουθούν τις οδηγίες και συστάσεις της διοίκησης της επιχείρησης όπου εργάζονται ή για την οποία εργάζονται σχετικά με τη χρήση του ERP είτε η διοίκηση δεν προχωρά σε αντίστοιχη καθοδήγηση (Μ.Ο. = 2,8, Τ.Α.=1,287). Σε κάθε περίπτωση οι λογιστές δεν θεωρούν ότι δεν χρησιμοποιούν το ERP όσο θα έπρεπε. Αντίθετα, έχουν προσαρμόσει στην πλειοψηφία τους τις εργασίες τους έτσι ώστε να διεκπεραιώνουν διαδικασίες και συναλλαγές μέσω του ERP.

Πίνακας 4. 4 Χρήση: Ερώτηση 4

A.4 - Παρά τις οδηγίες της διοίκησης, δεν χρησιμοποιώ το ERP όσο θα έπρεπε;				
	Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό	Αθροιστικό Ποσοστό
Διαφωνώ απόλυτα	11	13,8	13,8	13,8
Διαφωνώ	30	37,5	37,5	51,2
Ούτε διαφωνώ ούτε συμφωνώ	15	18,8	18,8	70,0
Συμφωνώ	12	15,0	15,0	85,0
Συμφωνώ απόλυτα	12	15,0	15,0	100,0
Σύνολο	80	100,0	100,0	M.O. = 2,8 T.A. = 1,287

Στον Πίνακα 4.5 εξετάζεται ο βαθμός στον οποίο οι λογιστές του δείγματος που χρησιμοποιούν το σύστημα ERP εξαρτάται από τον βαθμό στον οποίο θεωρούν ότι έχει αξία η χρήση του. Προκύπτει πως 3 άτομα διαφωνούν απόλυτα (3,8%), 10 άτομα διαφωνούν (12,5%), 15 άτομα ούτε διαφωνούν ούτε συμφωνούν (18,8%), 35 άτομα συμφωνούν (43,8%) και τα υπόλοιπα 17 άτομα συμφωνούν απόλυτα (21,3%).

Η συγκεκριμένη ερώτηση συνδέει τη χρήση ενός συστήματος ERP με τις αντιλήψεις των λογιστών για την αξία και την αποδοτικότητά του (M.O. = 3,66, T.A.=1,067). Φαίνεται, όμως, πως η πλειοψηφία των λογιστών χρησιμοποιεί το σύστημα ERP μόνο εφόσον πιστεύει πράγματι ότι έχει νόημα, οφέλη και πλεονεκτήματα για τους ίδιους ή και την εταιρία. Η σύνδεση της χρήσης με τις αντιλήψεις περί παραγωγικότητας και αποδοτικότητας είναι σημαντική γιατί υποδηλώνει τη σημασία που έχει να πειστούν οι λογιστές για την αξία ενός συστήματος ERP.

Πίνακας 4. 5 Χρήση: Ερώτηση 5

A.5 - Ο βαθμός στον οποίο χρησιμοποιώ το σύστημα ERP εξαρτάται από τον βαθμό στον οποίο θεωρώ ότι έχει αξία η χρήση του;				
	Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό	Αθροιστικό Ποσοστό
Διαφωνώ απόλυτα	3	3,8	3,8	3,8
Διαφωνώ	10	12,5	12,5	16,3
Ούτε διαφωνώ ούτε συμφωνώ	15	18,8	18,8	35,0
Συμφωνώ	35	43,8	43,8	78,8
Συμφωνώ απόλυτα	17	21,3	21,3	100,0

Σύνολο	80	100,0	100,0	M.O.= 3,66 T.A. = 1,067
--------	----	-------	-------	----------------------------

Στον Πίνακα 4.6 εξετάζεται ο βαθμός στον οποίο η συχνότερη χρήση του ERP βοηθά τους λογιστές του δείγματος να γίνουν καλύτεροι στην εργασία τους. Προκύπτει πως 3 άτομα διαφωνούν απόλυτα (3,8%), 4 άτομα διαφωνούν (5%), 16 άτομα ούτε διαφωνούν ούτε συμφωνούν (20%), 33 άτομα συμφωνούν (41,3%) και τα υπόλοιπα 24 άτομα συμφωνούν απόλυτα (30%).

Περισσότεροι από το 70% των συμμετεχόντων του δείγματος κρίνουν πως καθώς χρησιμοποιούν ολοένα και πιο συχνά το ERP σύστημα καταφέρνουν και οι ίδιοι να βελτιωθούν στην εργασία τους (M.O. = 3,89, T.A.=1,019). Τα συστήματα ERP δίνουν τη δυνατότητα στους λογιστές να εστιάσουν σε πιο σημαντικά ζητήματα και όχι σε τυποποιημένες διαδικασίες και διεργασίες που σπαταλούν χρόνο αλλά δεν δίνουν την ευκαιρία στους ίδιους να αξιοποιήσουν τις γνώσεις τους περαιτέρω προς όφελος της επιχείρησης και αύξησης της λειτουργικότητας των διαδικασιών που εφαρμόζονται στο πλαίσιο της λειτουργίας της επιχείρησης.

Πίνακας 4. 6 Χρήση: Ερώτηση 6

A.6 - Η συχνότερη χρήση του ERP με βοηθά να γίνω καλύτερος στην εργασία μου ;				
	Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό	Αθροιστικό Ποσοστό
Διαφωνώ απόλυτα	3	3,8	3,8	3,8
Διαφωνώ	4	5,0	5,0	8,8
Ούτε διαφωνώ ούτε συμφωνώ	16	20,0	20,0	28,7
Συμφωνώ	33	41,3	41,3	70,0
Συμφωνώ απόλυτα	24	30,0	30,0	100,0
Σύνολο	80	100,0	100,0	M.O.= 3,89 T.A. =1,019

Στον Πίνακα 4.7 εξετάζεται ο βαθμός στον οποίο η πανδημία του Covid-19 οδήγησε σε μεγαλύτερη χρήση του ERP. Προκύπτει πως 4 άτομα διαφωνούν (5%), 12 άτομα ούτε διαφωνούν ούτε συμφωνούν (15%), 32 άτομα συμφωνούν (40%) και τα υπόλοιπα 32 άτομα συμφωνούν απόλυτα (40%).

Το 80% του δείγματος αναγνωρίζει τη σημασία και το ρόλο που διαδραμάτισε η περίοδος της πανδημίας του Covid-19 στην αύξηση της χρήσης του συστήματος ERP (Μ.Ο. = 4.15 , Τ.Α.=0,858). Καθώς πολλές επιχειρήσεις υιοθέτησαν την τηλεργασία ως τρόπο εργασίας των υπαλλήλων τους κατέστη πολύ βασική η εστίαση στην ψηφιακή χρήση των διαθέσιμων πληροφοριών και στην αποφυγή χρήσης φυσικών αρχείων και διαδικασιών κατά την περίοδο της πανδημίας και κυρίως των περιοριστικών μέτρων για την καταπολέμησή της. Οι μήνες εγκλεισμού και απαγόρευσης κοινωνικών συναναστροφών είχαν ως αποτέλεσμα την αύξηση της χρήσης των ψηφιακών τεχνολογιών, μέσων και εργαλείων με αποτέλεσμα να αυξηθεί και η χρήση των συστημάτων ERP όπου αυτά ήταν διαθέσιμα. Και το επάγγελμα των λογιστών δεν ξέφυγε από αυτή την κατάσταση για αυτό και οι περισσότεροι λογιστές χρησιμοποίησαν περισσότερο τα διαθέσιμα ψηφιακά μέσα και αύξησαν την χρήση του ERP.

Πίνακας 4. 7 Χρήση: Ερώτηση 7

A.7 - Η πανδημία του Covid-19 οδήγησε σε μεγαλύτερη χρήση του ERP ;				
	Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό	Αθροιστικό Ποσοστό
Διαφωνώ	4	5,0	5,0	5,0
Ούτε διαφωνώ ούτε συμφωνώ	12	15,0	15,0	20,0
Συμφωνώ	32	40,0	40,0	60,0
Συμφωνώ απόλυτα	32	40,0	40,0	100,0
Σύνολο	80	100,0	100,0	Μ.Ο.= 4,15 Τ.Α. = 0,858

Στη συνέχεια, εξετάζεται η χρησιμότητα του ERP. Στον Πίνακα 4.8 εξετάζεται ο βαθμός στον οποίο οι λογιστές του δείγματος θεωρούν ότι η χρήση του πληροφοριακού συστήματος ERP τούς επιτρέπει να είναι πιο παραγωγικοί/ες. Προκύπτει πως μόλις ένα άτομο διαφωνεί απόλυτα (1,3%), 5 άτομα διαφωνούν (6,3%), 19 άτομα ούτε διαφωνούν ούτε συμφωνούν (23,8%), 37 άτομα συμφωνούν (46,3%) και τα υπόλοιπα 18 άτομα συμφωνούν απόλυτα (22,5%).

Η συγκεκριμένη ερώτηση συνδέει την παραγωγικότητα της εργασίας των λογιστών με τη χρήση του πληροφοριακού συστήματος ERP (Μ.Ο. = 3,83, Τ.Α.=0,897). Σχεδόν το 70% του δείγματος πιστεύει πως έχει βελτιώσει την παραγωγικότητά τους ενόσω

αυξάνει τη χρήση του ERP. Η συνεχής χρήση οδηγεί σε μεγαλύτερη εξοικείωση, ταχύτητα και κατ' επέκταση παραγωγικότητα των λογιστών.

Πίνακας 4. 8 Χρησιμότητα: Ερώτηση 1

B.1 - Πιστεύω πως η χρήση του πληροφοριακού συστήματος ERP μου επιτρέπει να είμαι πιο παραγωγικός/η ;				
	Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό	Αθροιστικό Ποσοστό
Διαφωνώ απόλυτα	1	1,3	1,3	1,3
Διαφωνώ	5	6,3	6,3	7,5
Ούτε διαφωνώ ούτε συμφωνώ	19	23,8	23,8	31,3
Συμφωνώ	37	46,3	46,3	77,5
Συμφωνώ απόλυτα	18	22,5	22,5	100,0
Σύνολο	80	100,0	100,0	M.O.= 3,83 T.A. =0,897

Στον Πίνακα 4.9 εξετάζεται ο βαθμός στον οποίο οι λογιστές του δείγματος θεωρούν ότι το πληροφοριακό σύστημα ERP είναι χρήσιμο. Προκύπτει πως 6 άτομα διαφωνούν (7,5%), 16 άτομα ούτε διαφωνούν ούτε συμφωνούν (20%), 33 άτομα συμφωνούν (41,3%) και τα υπόλοιπα 25 άτομα συμφωνούν απόλυτα (31,3%).

Περισσότεροι από το 70% του δείγματος θεωρούν πως το πληροφοριακό σύστημα ERP είναι χρήσιμο (M.O. = 3,96, T.A.=0,906). Το 20% τηρεί ουδέτερη στάση και λιγότερο από το 10% έχει αρνητική άποψη για το ζήτημα. Τα ποσοστά αυτά υποδηλώνουν πως η χρησιμότητα του ERP αναγνωρίζεται από τον κλάδο των λογιστών σε γενικές γραμμές και έχει διευκολύνει την εργασία τους.

Πίνακας 4. 9 Χρησιμότητα: Ερώτηση 2

B.2 - Θεωρώ ότι το πληροφοριακό σύστημα ERP είναι χρήσιμο ;				
	Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό	Αθροιστικό Ποσοστό
Διαφωνώ	6	7,5	7,5	7,5
Ούτε διαφωνώ ούτε συμφωνώ	16	20,0	20,0	27,5
Συμφωνώ	33	41,3	41,3	68,8
Συμφωνώ απόλυτα	25	31,3	31,3	100,0
Σύνολο	80	100,0	100,0	M.O.= 3,96

				T.A. = 0,906
--	--	--	--	--------------

Στον Πίνακα 4.10 εξετάζεται ο βαθμός στον οποίο οι λογιστές του δείγματος αισθάνονται πως το πληροφοριακό σύστημα ERP τούς επιτρέπει να νιώθουν μεγαλύτερη ασφάλεια στην εργασία τους. Προκύπτει πως 2 άτομα διαφωνούν απόλυτα (2,5%), 7 άτομα διαφωνούν (8,8%), 21 άτομα ούτε διαφωνούν ούτε συμφωνούν (26,3%), 31 άτομα συμφωνούν (38,8%) και τα υπόλοιπα 19 άτομα συμφωνούν απόλυτα (23,8%).

Η χρήση ψηφιακών τεχνολογιών οδηγεί και σε μεγαλύτερη ασφάλεια τους λογιστές καθώς χρησιμοποιούν τυποποιημένες διαδικασίες ελαχιστοποιώντας τον κίνδυνο του ανθρώπινου σφάλματος (Μ.Ο. = 3,73, T.A.=1,006). Λίγο περισσότεροι από το 60% του δείγματος νιώθουν πως το πληροφοριακό σύστημα ERP τους προσφέρει μεγαλύτερη ασφάλεια κατά την εργασία τους ενώ ταυτόχρονα μέσω της ψηφιοποίησης δίνεται η δυνατότητα καλύτερου ελέγχου και εποπτείας των διαδικασιών.

Πίνακας 4. 10 Χρησιμότητα: Ερώτηση 3

B.3 - Αισθάνομαι ότι το πληροφοριακό σύστημα ERP μου επιτρέπει να νιώθω μεγαλύτερη ασφάλεια στην εργασία μου ;				
	Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό	Αθροιστικό Ποσοστό
Διαφωνώ απόλυτα	2	2,5	2,5	2,5
Διαφωνώ	7	8,8	8,8	11,3
Ούτε διαφωνώ ούτε συμφωνώ	21	26,3	26,3	37,5
Συμφωνώ	31	38,8	38,8	76,3
Συμφωνώ απόλυτα	19	23,8	23,8	100,0
Σύνολο	80	100,0	100,0	M.O.= 3,73 T.A. = 1,006

Στον Πίνακα 4.11 εξετάζεται ο βαθμός στον οποίο οι λογιστές του δείγματος θεωρούν πως το πληροφοριακό σύστημα ERP μειώνει τα προβλήματα κόστους, διαχείρισης χρόνου και έγκυρης πληροφόρησης. Προκύπτει πως μόλις ένα άτομο διαφωνεί απόλυτα (1,3%), 4 άτομα διαφωνούν (5%), 15 άτομα ούτε διαφωνούν ούτε συμφωνούν (18,8%), 36 άτομα συμφωνούν (45%) και τα υπόλοιπα 24 άτομα συμφωνούν απόλυτα (30%).

Αναμφισβήτητα ένα πληροφοριακό σύστημα ERP έχει πολλά οφέλη τα περισσότερα εκ των οποίων γίνονται αντιληπτά από τους λογιστές του δείγματος και τα αναγνωρίζουν (Μ.Ο. = 3,98, Τ.Α.=0,9). Συγκεκριμένα, το πληροφοριακό σύστημα ERP οδηγεί σε μείωση θεμάτων κόστους, διαχείρισης χρόνου και έγκυρης πληροφόρησης. Αυτό συμβαίνει μέσω της τυποποίησης, της εξοικονόμησης χρόνου λόγω χρήσης ψηφιακών μέσων, της τήρησης των δεδομένων σε ψηφιακή μορφή που προσφέρει μεγαλύτερη ασφάλεια και στην ταχύτητα διεκπεραίωσης των εργασιών των λογιστών.

Πίνακας 4. 11 Χρησιμότητα: Ερώτηση 4

B.4 - Θεωρώ ότι το πληροφοριακό σύστημα ERP μειώνει τα προβλήματα κόστους, διαχείρισης χρόνου και έγκυρης πληροφόρησης ;				
	Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό	Αθροιστικό Ποσοστό
Διαφωνώ απόλυτα	1	1,3	1,3	1,3
Διαφωνώ	4	5,0	5,0	6,3
Ούτε διαφωνώ ούτε συμφωνώ	15	18,8	18,8	25,0
Συμφωνώ	36	45,0	45,0	70,0
Συμφωνώ απόλυτα	24	30,0	30,0	100,0
Σύνολο	80	100,0	100,0	Μ.Ο.= 3,98 Τ.Α. = 0,9

Στον Πίνακα 4.12 εξετάζεται ο βαθμός στον οποίο οι λογιστές του δείγματος θεωρούν πως το πληροφοριακό σύστημα ERP αυξάνει την αποδοτικότητά τους. Προκύπτει πως μόλις ένα άτομο διαφωνεί απόλυτα (1,3%), 3 άτομα διαφωνούν (3,8%), 25 άτομα ούτε διαφωνούν ούτε συμφωνούν (31,3%), 28 άτομα συμφωνούν (35%) και τα υπόλοιπα 23 άτομα συμφωνούν απόλυτα (28,7%).

Μόλις 5% του δείγματος δεν θεωρεί ότι το πληροφοριακό σύστημα ERP δεν αυξάνει την αποδοτικότητά τους (Μ.Ο. = 3,86, Τ.Α.=0,945). Καθώς το πληροφοριακό σύστημα ERP έχει συνδεθεί με τη μεγαλύτερη ταχύτητα, την εξοικονόμηση κόστους, την καλύτερη διαχείριση χρόνου και την αποφυγή ανθρώπινων σφαλμάτων, είναι λογικό να αυξάνεται η αποδοτικότητα των λογιστών μέσω της χρήσης του.

Πίνακας 4. 12 Χρησιμότητα: Ερώτηση 5

B.5 - Πιστεύω ότι το πληροφοριακό σύστημα ERP αυξάνει την αποδοτικότητά μου ;				
	Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό	Αθροιστικό Ποσοστό
Διαφωνώ απόλυτα	1	1,3	1,3	1,3
Διαφωνώ	3	3,8	3,8	5,0
Ούτε διαφωνώ ούτε συμφωνώ	25	31,3	31,3	36,3
Συμφωνώ	28	35,0	35,0	71,3
Συμφωνώ απόλυτα	23	28,7	28,7	100,0
Σύνολο	80	100,0	100,0	M.O.= 3,86 T.A. = 0,945

Στον Πίνακα 4.13 εξετάζεται ο βαθμός στον οποίο οι λογιστές του δείγματος προβλέπουν πως το πληροφοριακό σύστημα ERP μπορεί να ενισχύει τις δεξιότητες των χρηστών ανεξάρτητα από την ηλικία, τις υπάρχουσες δεξιότητες και ικανότητές τους. Προκύπτει πως 2 άτομα διαφωνούν απόλυτα (2,5%), 6 άτομα διαφωνούν (7,5%), 25 άτομα ούτε διαφωνούν ούτε συμφωνούν (31,3%), 33 άτομα συμφωνούν (41,3%) και τα υπόλοιπα 14 άτομα συμφωνούν απόλυτα (17,5%).

Σχεδόν το 60% του δείγματος κρίνουν πως το πληροφοριακό σύστημα ERP δίνει τη δυνατότητα στους λογιστές να αυξήσουν τις δεξιότητές τους ανεξάρτητα από την ηλικία στην οποία βρίσκονται, τις δεξιότητες και ικανότητες που ήδη κατέχουν (M.O. = 3,64, T.A.=0,945). Η χρήση ενός πληροφοριακού συστήματος εφόσον υπάρχει εξοικείωση με ψηφιακά μέσα αρχικά αυξάνει τις ψηφιακές δεξιότητες των λογιστών και επιπλέον, τούς δίνει τη δυνατότητα περισσότερου χρόνου για αναζήτηση νέων γνώσεων, εμπειριών και επιμόρφωσης. Εκτός, όμως, από αυτές τις δράσεις η χρήση ενός πληροφοριακού συστήματος ERP μπορεί να οδηγήσει σε βελτίωση των υπαρχουσών δεξιοτήτων εμπλουτίζοντάς τες, ανανεώνοντάς τες και πολλαπλασιάζοντάς τες.

Ωστόσο, το ποσοστό του δείγματος που έχει αυτές τις απόψεις δεν είναι όσο υψηλό αναμενόταν με βάση τα προηγούμενα αποτελέσματα. Αυτό πιθανώς οφείλεται στο γεγονός ότι η χρήση ενός πληροφοριακού συστήματος προϋποθέτει κάποια εξοικείωση με τη χρήση ψηφιακών τεχνολογιών και μέσων. Η ηλικία μπορεί να αποτελεί παράγοντα καθυστέρησης στην περίπτωση του επαγγέλματος των λογιστών καθώς η

χρήση ψηφιακών μέσων κρίνεται απαραίτητη στην σύγχρονη εποχή και επιχειρηματικότητα. Ως εκ τούτου, η ηλικία μπορεί να θεωρηθεί ανασταλτικός παράγοντας καθώς παλιότερες γενιές δεν είναι εξοικειωμένες με τη χρήση ψηφιακών τεχνολογιών και μέσων.

Πίνακας 4. 13 Χρησιμότητα: Ερώτηση 6

B.6 - Προβλέπω πως το πληροφοριακό σύστημα ERP μπορεί να ενισχύσει τις δεξιότητες των χρηστών ανεξάρτητα από την ηλικία, τις υπάρχουσες δεξιότητες και ικανότητές τους ;				
	Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό	Αθροιστικό Ποσοστό
Διαφωνώ απόλυτα	2	2,5	2,5	2,5
Διαφωνώ	6	7,5	7,5	10,0
Ούτε διαφωνώ ούτε συμφωνώ	25	31,3	31,3	41,3
Συμφωνώ	33	41,3	41,3	82,5
Συμφωνώ απόλυτα	14	17,5	17,5	100,0
Σύνολο	80	100,0	100,0	M.O.= 3,64 T.A. = 0,945

Στη συνέχεια εξετάζεται η συνδεσιμότητα του πληροφοριακού συστήματος ERP. Στον Πίνακα 4.14 εξετάζεται ο βαθμός στον οποίο οι λογιστές του δείγματος πιστεύουν πως η συνδεσιμότητα του πληροφοριακού συστήματος ERP μπορεί να συνδράμει στην αποφυγή ανθρώπινων λαθών. Προκύπτει πως μόλις ένα άτομο διαφωνεί απόλυτα (1,3%), 5 άτομα διαφωνούν (6,3%), 19 άτομα ούτε διαφωνούν ούτε συμφωνούν (23,8%), 33 άτομα συμφωνούν (41,3%) και τα υπόλοιπα 22 άτομα συμφωνούν απόλυτα (27,5%).

Σχεδόν το 70% του δείγματος πιστεύουν ότι η συνδεσιμότητα του ERP βοηθά στην αποφυγή ανθρώπινων σφαλμάτων (M.O. = 3,88, T.A.=0,933). Σε μεγάλες εταιρίες όπου λειτουργούν πολλά και διαφορετικά τμήματα με άλλη δομή και ιεραρχία είναι σημαντική η χρήση του ίδιου πληροφοριακού συστήματος για την αποφυγή σφαλμάτων. Για αυτό και οι λογιστές του δείγματος αναγνωρίζουν τη συμβολή της συνδεσιμότητας του ERP με τα διαφορετικά συστήματα που μπορεί να χρησιμοποιούν τα τμήματα της επιχείρησης. Λάθη μπορεί να συμβούν σε αντίθετη περίπτωση κατά τη μεταφορά δεδομένων από το ένα λειτουργικό σύστημα στο άλλο ή και σε περίπτωση

που υπάρχει παντελής άγνοια για την ύπαρξη δεδομένων από συγκεκριμένα τμήματα της επιχείρησης εξαιτίας της ασυμβατότητας του συστήματος που χρησιμοποιούν.

Πίνακας 4. 14 Συνδεσιμότητα: Ερώτηση 1

Γ.1 - Η συνδεσιμότητα του ERP μπορεί να συνδράμει στην αποφυγή ανθρώπινων λαθών ;				
	Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό	Αθροιστικό Ποσοστό
Διαφωνώ απόλυτα	1	1,3	1,3	1,3
Διαφωνώ	5	6,3	6,3	7,5
Ούτε διαφωνώ ούτε συμφωνώ	19	23,8	23,8	31,3
Συμφωνώ	33	41,3	41,3	72,5
Συμφωνώ απόλυτα	22	27,5	27,5	100,0
Σύνολο	80	100,0	100,0	M.O.= 3,88 T.A. = 0,933

Στον Πίνακα 4.15 εξετάζεται ο βαθμός στον οποίο οι λογιστές του δείγματος πιστεύουν πως πιθανές δυσλειτουργίες των πληροφοριακών συστημάτων αντιμετωπίζονται καλύτερα όταν υπάρχει αυξημένη συνδεσιμότητα του ERP. Προκύπτει πως 8 άτομα διαφωνούν (10%), 23 άτομα ούτε διαφωνούν ούτε συμφωνούν (28,7%), 32 άτομα συμφωνούν (40%) και τα υπόλοιπα 17 άτομα συμφωνούν απόλυτα (21,3%).

Σε περίπτωση που κάποιο πληροφοριακό σύστημα παρουσιάζει σφάλματα ή αδυναμίες χρήσης είναι σημαντική η συνδεσιμότητα του ERP (M.O. = 3,73, T.A.=0,914). Καθώς η χρήση πληροφοριακών συστημάτων αποτελεί καθημερινότητα για πολλά επαγγέλματα εκτός των λογιστών είναι σημαντικό στο πλαίσιο λειτουργίας μιας επιχείρησης να υπάρχουν δυνατότητες συνδεσιμότητας σε περίπτωση σφαλμάτων ή αδυναμιών ή δυσλειτουργικών των πληροφοριακών συστημάτων. Το ίδιο ισχύει και για την περίπτωση του ERP. Το δείγμα φαίνεται να αναγνωρίζει απόλυτα τη συγκεκριμένη ανάγκη.

Πίνακας 4. 15 Συνδεσιμότητα: Ερώτηση 2

Γ.2 - Πιθανές δυσλειτουργίες των πληροφοριακών συστημάτων αντιμετωπίζονται καλύτερα όταν υπάρχει αυξημένη συνδεσιμότητα του ERP ;				
	Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό	Αθροιστικό Ποσοστό

Διαφωνώ	8	10,0	10,0	10,0
Ούτε διαφωνώ ούτε συμφωνώ	23	28,7	28,7	38,8
Συμφωνώ	32	40,0	40,0	78,8
Συμφωνώ απόλυτα	17	21,3	21,3	100,0
Σύνολο	80	100,0	100,0	M.O.= 3,73 T.A. = 0,914

Στον Πίνακα 4.16 εξετάζεται ο βαθμός στον οποίο οι λογιστές του δείγματος πιστεύουν πως η συνδεσιμότητα του ERP επιτρέπει την ενσωμάτωση τεχνολογικών αλλαγών και εξελίξεων. Προκύπτει πως 2 άτομα διαφωνούν (2,5%), 14 άτομα ούτε διαφωνούν ούτε συμφωνούν (17,5%), 47 άτομα συμφωνούν (58,8%) και τα υπόλοιπα 17 άτομα συμφωνούν απόλυτα (21,3%).

Και πάλι σχεδόν το 80% του δείγματος αναγνωρίζουν το γεγονός ότι η συνδεσιμότητα του πληροφοριακού συστήματος ERP δίνει τη δυνατότητα στην επιχείρηση να αξιοποιήσει νέες τεχνολογικές αλλαγές και εξελίξεις που τυχόν προκύψουν ενσωματώνοντάς τις στο υπάρχον δίκτυο και σύστημα (M.O. = 3,99, T.A.=0,703). Αυτό καθίσταται εφικτό μέσω των εταιριών που υποστηρίζουν τα πληροφοριακά συστήματα ERP τα οποία καλό είναι να μην είναι αποκλεισμένα από νέες τεχνολογικές εξελίξεις και να έχουν τη δυνατότητα ενσωμάτωσης πιθανών αλλαγών, βελτιώσεων και διορθωτικών ενεργειών (παραμετροποίηση).

Πίνακας 4. 16 Συνδεσιμότητα: Ερώτηση 3

Γ.3 - Η συνδεσιμότητα του ERP επιτρέπει την ενσωμάτωση τεχνολογικών αλλαγών και εξελίξεων ;				
	Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό	Αθροιστικό Ποσοστό
Διαφωνώ	2	2,5	2,5	2,5
Ούτε διαφωνώ ούτε συμφωνώ	14	17,5	17,5	20,0
Συμφωνώ	47	58,8	58,8	78,8
Συμφωνώ απόλυτα	17	21,3	21,3	100,0
Σύνολο	80	100,0	100,0	M.O.= 3,99 T.A. = 0,703

Στον Πίνακα 4.17 εξετάζεται ο βαθμός στον οποίο οι λογιστές του δείγματος πιστεύουν πως η συνδεσιμότητα του ERP επηρεάζει θετικά την αύξηση της παραγωγικότητας. Προκύπτει πως 2 άτομα διαφωνούν (2,5%), 18 άτομα ούτε διαφωνούν ούτε συμφωνούν (22,5%), 40 άτομα συμφωνούν (50%) και τα υπόλοιπα 20 άτομα συμφωνούν απόλυτα (25%).

Το 75% του δείγματος συμφωνούν αρκετά ή και απόλυτα με τη συμβολή της συνδεσιμότητας του ERP στην αύξηση της παραγωγικότητας στο σύνολο της επιχείρησης (Μ.Ο. = 3,98, Τ.Α.=0,763). Όταν δεν υπάρχουν ζητήματα στη μεταφορά δεδομένων, στην διαδικασία μετάφρασης των πληροφοριών που λαμβάνονται από το ένα σύστημα για σύγκριση με το άλλο, επιτυγχάνεται εξοικονόμηση χρόνου, κόστους και πόρων και αυτό είναι κρίσιμης σημασίας για την επιχείρηση. Η εξοικονόμηση αυτή σε όλα τα επίπεδα διευκολύνει την απρόσκοπτη λειτουργία της επιχείρησης και δίνει την δυνατότητα στους εργαζομένους να εργαστούν παραγωγικά και αποδοτικά στο πραγματικό αντικείμενο της εργασίας τους.

Πίνακας 4. 17 Συνδεσιμότητα: Ερώτηση 4

Γ.4 - Η συνδεσιμότητα του ERP επηρεάζει θετικά την αύξηση της παραγωγικότητας ;				
	Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό	Αθροιστικό Ποσοστό
Διαφωνώ	2	2,5	2,5	2,5
Ούτε διαφωνώ ούτε συμφωνώ	18	22,5	22,5	25,0
Συμφωνώ	40	50,0	50,0	75,0
Συμφωνώ απόλυτα	20	25,0	25,0	100,0
Σύνολο	80	100,0	100,0	Μ.Ο.= 3,98 Τ.Α. = 0,763

Στον Πίνακα 4.18 εξετάζεται ο βαθμός στον οποίο οι λογιστές του δείγματος πιστεύουν πως η συνδεσιμότητα του ERP διευκολύνει την ανταλλαγή πληροφοριών εντός της επιχείρησης. Προκύπτει πως 2 άτομα διαφωνούν (2,5%), 9 άτομα ούτε διαφωνούν ούτε συμφωνούν (11,3%), 45 άτομα συμφωνούν (56,3%) και τα υπόλοιπα 24 άτομα συμφωνούν απόλυτα (30%).

Σχεδόν το 90% του δείγματος αποδέχονται το γεγονός ότι η συνδεσιμότητα του ERP διευκολύνει την ανταλλαγή πληροφοριών εντός της επιχείρησης (Μ.Ο. = 4,14,

T.A.=0,707). Όπως έχει ήδη αναφερθεί στις προηγούμενες ερωτήσεις, η χρήση ενός κοινού συστήματος μεταξύ των τμημάτων της επιχείρησης εξοικονομεί χρόνο, κόστος και πόρους και διευκολύνει τη διαδικασία μεταφοράς ή χρήσης πληροφοριών από το ένα τμήμα στο άλλο με τρόπο κατανοητό και αξιοποιήσιμο.

Πίνακας 4. 18 Συνδεσιμότητα: Ερώτηση 5

Γ.5 - Η συνδεσιμότητα του ERP διευκολύνει την ανταλλαγή πληροφοριών εντός της επιχείρησης ;				
	Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό	Αθροιστικό Ποσοστό
Διαφωνώ	2	2,5	2,5	2,5
Ούτε διαφωνώ ούτε συμφωνώ	9	11,3	11,3	13,8
Συμφωνώ	45	56,3	56,3	70,0
Συμφωνώ απόλυτα	24	30,0	30,0	100,0
Σύνολο	80	100,0	100,0	M.O.= 4,14 T.A. = 0,707

Στη συνέχεια εξετάζεται η συνεισφορά του πληροφοριακού συστήματος ERP. Στον Πίνακα 4.19 εξετάζεται ο βαθμός στον οποίο οι λογιστές του δείγματος πιστεύουν πως το ERP συνεισφέρει στην αύξηση της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών. Προκύπτει πως 7 άτομα διαφωνούν (8,8%), 9 άτομα ούτε διαφωνούν ούτε συμφωνούν (11,3%), 46 άτομα συμφωνούν (57,5%) και τα υπόλοιπα 18 άτομα συμφωνούν απόλυτα (22,5%).

Το 80% του δείγματος αναγνωρίζει τη σύνδεση μεταξύ της χρήσης του πληροφοριακού συστήματος ERP και της αύξησης της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών (M.O. = 3,94, T.A.=0,832). Ελάχιστοι είναι αυτοί οι οποίοι δεν συμφωνούν με τη σύνδεση του ERP με την ποιότητα παροχής υπηρεσιών. Ωστόσο, και στη βιβλιογραφία έχει αποδειχθεί εμπειρικά η σύνδεση αυτή και είναι λογικό όταν αυξάνεται η παραγωγικότητα των εργαζομένων (όπως προκύπτει από τις παραπάνω ερωτήσεις) να αυξάνεται και η ποιότητα της εξυπηρέτησης που λαμβάνουν οι πελάτες της επιχείρησης.

Πίνακας 4. 19 Συνεισφορά: Ερώτηση 1

Δ.1 - Το ERP συνεισφέρει στην αύξηση της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών ;

	Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό	Αθροιστικό Ποσοστό
Διαφωνώ	7	8,8	8,8	8,8
Ούτε διαφωνώ ούτε συμφωνώ	9	11,3	11,3	20,0
Συμφωνώ	46	57,5	57,5	77,5
Συμφωνώ απόλυτα	18	22,5	22,5	100,0
Σύνολο	80	100,0	100,0	M.O.= 3,94 T.A. = 0,832

Στον Πίνακα 4.20 εξετάζεται ο βαθμός στον οποίο οι λογιστές του δείγματος πιστεύουν πως το ERP συνεισφέρει στην μείωση του λειτουργικού κόστους της επιχείρησης όπου εργάζονται. Προκύπτει πως μόλις ένα άτομο διαφωνεί απόλυτα (1,3%), 6 άτομα διαφωνούν (7,5%), 18 άτομα ούτε διαφωνούν ούτε συμφωνούν (22,5%), 35 άτομα συμφωνούν (43,8%) και τα υπόλοιπα 20 άτομα συμφωνούν απόλυτα (25%).

Σχεδόν το 70% του δείγματος αναγνωρίζει το γεγονός ότι το πληροφοριακό σύστημα ERP που χρησιμοποιεί συμβάλει στη μείωση του λειτουργικού κόστους της επιχείρησης όπου εργάζονται ή για την οποία εργάζονται (M.O. = 3,84, T.A.=0,934). Η μείωση του λειτουργικού κόστους προκύπτει από την εξοικονόμηση χρόνου, την αποφυγή των ανθρώπινων σφαλμάτων που συνήθως συνεπάγονται μεγάλα κόστη για την επιχείρηση αλλά και την αξιοποίηση του χρόνου των διαθέσιμων πόρων σε άλλες δραστηριότητες και ενέργειες που βοηθούν την επιχείρηση να αυξήσει την αποδοτικότητά της.

Πίνακας 4. 20 Συνεισφορά: Ερώτηση 2

Δ.2 - Το ERP συνεισφέρει στην μείωση του λειτουργικού κόστους της επιχείρησης όπου εργάζομαι ;				
	Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό	Αθροιστικό Ποσοστό
Διαφωνώ απόλυτα	1	1,3	1,3	1,3
Διαφωνώ	6	7,5	7,5	8,8
Ούτε διαφωνώ ούτε συμφωνώ	18	22,5	22,5	31,3
Συμφωνώ	35	43,8	43,8	75,0
Συμφωνώ απόλυτα	20	25,0	25,0	100,0
Σύνολο	80	100,0	100,0	M.O.= 3,84 T.A. = 0,934

Στον Πίνακα 4.21 εξετάζεται ο βαθμός στον οποίο οι λογιστές του δείγματος πιστεύουν πως το ERP συνεισφέρει στην αύξηση της παραγωγικότητας των εργαζομένων. Προκύπτει πως 5 άτομα διαφωνούν (6,3%), 28 άτομα ούτε διαφωνούν ούτε συμφωνούν (35%), 31 άτομα συμφωνούν (38,8%) και τα υπόλοιπα 16 άτομα συμφωνούν απόλυτα (20%).

Μεγάλο κρίνεται το ποσοστό του δείγματος που εκφράζει ουδέτερη άποψη στο συγκεκριμένο ζήτημα (Μ.Ο. = 3,73, Τ.Α.=0,856). Φαίνεται πως αρκετοί λογιστές του δείγματος δεν αποδέχονται τη σύνδεση της χρήσης του πληροφοριακού συστήματος ERP με την αύξηση της παραγωγικότητας των εργαζομένων της επιχείρησης (όχι των ίδιων αλλά του συνόλου του ανθρωπίνου δυναμικού). Ωστόσο, κάτι τέτοιο πιθανώς θα ήταν καλύτερο να το κρίνει η διοίκηση της επιχείρησης ειδικά αμέσως μετά την εφαρμογή ενός τέτοιου συστήματος και έπειτα από ορισμένο χρονικό διάστημα που θα έχει εδραιωθεί η χρήση του ώστε να καταδειχθεί η πραγματική συμβολή του στην παραγωγικότητα των εργαζομένων. Σε κάθε περίπτωση το 60% του δείγματος αναγνωρίζει τη συνεισφορά του πληροφοριακού συστήματος ERP στην αύξηση της παραγωγικότητας των εργαζομένων μιας επιχείρησης γεγονός που αναδεικνύει ένα ακόμη όφελος που προκύπτει από την χρήση του ERP.

Πίνακας 4. 21 Συνεισφορά: Ερώτηση 3

Δ.3 - Το ERP συνεισφέρει στην αύξηση της παραγωγικότητας των εργαζομένων ;				
	Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό	Αθροιστικό Ποσοστό
Διαφωνώ	5	6,3	6,3	6,3
Ούτε διαφωνώ ούτε συμφωνώ	28	35,0	35,0	41,3
Συμφωνώ	31	38,8	38,8	80,0
Συμφωνώ απόλυτα	16	20,0	20,0	100,0
Σύνολο	80	100,0	100,0	Μ.Ο.= 3,73 Τ.Α. = 0,856

Στον Πίνακα 4.22 εξετάζεται ο βαθμός στον οποίο οι λογιστές του δείγματος πιστεύουν πως το ERP συνεισφέρει στην βελτιστοποίηση των διαδικασιών λήψης αποφάσεων. Προκύπτει πως μόλις ένα άτομο διαφωνεί απόλυτα (1,3%), 5 άτομα διαφωνούν (6,3%),

25 άτομα ούτε διαφωνούν ούτε συμφωνούν (31,3%), 30 άτομα συμφωνούν (37,5%) και τα υπόλοιπα 19 άτομα συμφωνούν απόλυτα (23,8%).

Το 60% του δείγματος πιστεύουν ότι το πληροφοριακό σύστημα ERP συμβάλλει σημαντικά στη βελτιστοποίηση των διαδικασιών λήψης αποφάσεων (Μ.Ο. = 3,76, Τ.Α.=0,931). Το εύρημα αυτό αφορά τόσο τους λογιστές όσο και τη διοίκηση καθώς οι αποφάσεις λαμβάνονται αφενός από τους λογιστές σε επίπεδο λειτουργικής διαχείρισης και αφετέρου από τη διοίκηση σε επίπεδο στρατηγικής διαχείρισης. Έχοντας μειώσει το κόστος, την διάθεση χρόνου από πολύτιμους πόρους και έχοντας αυξήσει την ταχύτητα διεκπεραίωσης πολλών εργασιών, με το ERP οι λογιστές και οι διοικήσεις των επιχειρήσεων έχουν τη δυνατότητα να λάβουν πλήθος δεδομένων και πληροφοριών κατά το δυνατόν πιο αντικειμενικών και ρεαλιστικών και να λάβουν τις κατάλληλες αποφάσεις.

Πίνακας 4. 22 Συνεισφορά: Ερώτηση 4

Δ.4 - Το ERP συνεισφέρει στην βελτιστοποίηση των διαδικασιών λήψης αποφάσεων ;				
	Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό	Αθροιστικό Ποσοστό
Διαφωνώ απόλυτα	1	1,3	1,3	1,3
Διαφωνώ	5	6,3	6,3	7,5
Ούτε διαφωνώ ούτε συμφωνώ	25	31,3	31,3	38,8
Συμφωνώ	30	37,5	37,5	76,3
Συμφωνώ απόλυτα	19	23,8	23,8	100,0
Σύνολο	80	100,0	100,0	Μ.Ο.= 3,76 Τ.Α. = 0,931

Στον Πίνακα 4.23 εξετάζεται ο βαθμός στον οποίο οι λογιστές του δείγματος πιστεύουν πως το ERP συνεισφέρει στην δημιουργία μικρότερων και πιο ευέλικτων τμημάτων μέσα στην επιχείρηση ανάλογα με τις λειτουργικές ανάγκες. Προκύπτει πως 2 άτομα διαφωνούν απόλυτα (2,5%), 5 άτομα διαφωνούν (6,3%), 25 άτομα ούτε διαφωνούν ούτε συμφωνούν (31,3%), 30 άτομα συμφωνούν (37,5%) και τα υπόλοιπα 18 άτομα συμφωνούν απόλυτα (22,5%).

Η χρήση ενός πληροφοριακού συστήματος ERP δίνει τη δυνατότητα στην επιχείρηση να αντιληφθεί καλύτερα τον τρόπο λειτουργίας των τμημάτων της και να αλλάξει τη

δομή της όπου αυτό κρίνεται απαραίτητο με βάση τις εκάστοτε ανάγκες της (Μ.Ο. = 3,71, Τ.Α.=0,97). Για παράδειγμα, μια επιχείρηση η οποία σχεδιάζει επέκταση στο εξωτερικό θα μπορούσε να δημιουργήσει ένα νέο τμήμα ή μια υποκατηγορία υπάρχοντες τμήματος αξιοποιώντας τις δυνατότητες του ERP. Το 60% του δείγματος φαίνεται να αναγνωρίζει αυτή τη δυνατότητα που δίνει το ERP στις διοικήσεις των επιχειρήσεων.

Πίνακας 4. 23 Συνεισφορά: Ερώτηση 5

Δ.5 - Το ERP συνεισφέρει στην δημιουργία μικρότερων και πιο ευέλικτων τμημάτων μέσα στην επιχείρηση ανάλογα με τις λειτουργικές ανάγκες ;				
	Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό	Αθροιστικό Ποσοστό
Διαφωνώ απόλυτα	2	2,5	2,5	2,5
Διαφωνώ	5	6,3	6,3	8,8
Ούτε διαφωνώ ούτε συμφωνώ	25	31,3	31,3	40,0
Συμφωνώ	30	37,5	37,5	77,5
Συμφωνώ απόλυτα	18	22,5	22,5	100,0
Σύνολο	80	100,0	100,0	M.O.= 3,71 T.A. = 0,97

Στη συνέχεια, εξετάζεται η λογιστική ως ιδιότητα των επαγγελματιών και ως δεξιότητες, γνώσεις και εμπειρίες. Στον Πίνακα 4.24 εξετάζεται ο βαθμός στον οποίο οι λογιστές του δείγματος πιστεύουν πως η λογιστική πληροφόρηση μπορεί να βοηθήσει τα πληροφοριακά συστήματα στη διαχείριση άυλων πτυχών της τεχνολογίας πληροφοριών συμπεριλαμβανομένης της αξιολόγησης κινδύνου, του ελέγχου και του συντονισμού. Προκύπτει πως μόλις ένα άτομο διαφωνεί απόλυτα (1,3%), 5 άτομα διαφωνούν (6,3%), 26 άτομα ούτε διαφωνούν ούτε συμφωνούν (32,5%), 35 άτομα συμφωνούν (43,8%) και τα υπόλοιπα 13 άτομα συμφωνούν απόλυτα (16,3%).

Το 60% του δείγματος αποδέχεται το γεγονός ότι η λογιστική πληροφόρηση που προκύπτει μέσα από τα πληροφοριακά συστήματα με τυποποιημένο και οργανωμένο τρόπο δίνει τη δυνατότητα η επιχείρηση να αξιολογήσει καλύτερα τους κινδύνους, να εποπτεύσει καλύτερα και πιο αποτελεσματικά τις διαδικασίες και να συντονίσει τις ενέργειες μεταξύ των τμημάτων πιο αποδοτικά (Μ.Ο. = 3,68, Τ.Α.=0,868). Η οργάνωση και ευκολία χρήσης της λογιστικής πληροφόρησης μέσω του

πληροφοριακού συστήματος οδηγεί σε καλύτερη διαχείριση των άυλων πτυχών της τεχνολογίας των πληροφοριών και είναι ελάχιστοι αυτοί οι οποίοι δεν το αναγνωρίζουν.

Πίνακας 4. 24 Λογιστική: Ερώτηση 1

Ε.1 - Η λογιστική πληροφόρηση μπορεί να βοηθήσει τα πληροφοριακά συστήματα στη διαχείριση άυλων πτυχών της τεχνολογίας πληροφοριών συμπεριλαμβανομένης της αξιολόγησης κινδύνου, του ελέγχου και του συντονισμού ;				
	Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό	Αθροιστικό Ποσοστό
Διαφωνώ απόλυτα	1	1,3	1,3	1,3
Διαφωνώ	5	6,3	6,3	7,5
Ούτε διαφωνώ ούτε συμφωνώ	26	32,5	32,5	40,0
Συμφωνώ	35	43,8	43,8	83,8
Συμφωνώ απόλυτα	13	16,3	16,3	100,0
Σύνολο	80	100,0	100,0	M.O.= 3,68 T.A. = 0,868

Στον Πίνακα 4.25 εξετάζεται ο βαθμός στον οποίο οι λογιστές του δείγματος πιστεύουν πως η χρήση του ERP βελτιώνει την αποδοτικότητα των λογιστών. Προκύπτει πως μόλις ένα άτομο διαφωνεί απόλυτα (1,3%), 3 άτομα διαφωνούν (3,8%), 17 άτομα ούτε διαφωνούν ούτε συμφωνούν (21,3%), 29 άτομα συμφωνούν (36,3%) και τα υπόλοιπα 30 άτομα συμφωνούν απόλυτα (37,5%).

Σχεδόν το 75% του δείγματος θεωρεί ότι η χρήση του πληροφοριακού συστήματος ERP βελτιώνει την αποδοτικότητα των λογιστών (M.O. = 4,05, T.A.=0,926). Το εύρημα αυτό προκύπτει από την αναγνώριση των οφελών και δυνατοτήτων που προσφέρει η χρήση του ERP στους λογιστές και τους επιτρέπει να εφαρμόσουν τις γνώσεις και τις εμπειρίες τους σε πιο σημαντικά ζητήματα από τυποποιημένες διαδικασίες και λειτουργικότητες για τις οποίες φροντίζει το ERP.

Πίνακας 4. 25 Λογιστική: Ερώτηση 2

Ε.2 - Η χρήση του ERP βελτιώνει την αποδοτικότητα των λογιστών ;				
	Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό	Αθροιστικό Ποσοστό
Διαφωνώ απόλυτα	1	1,3	1,3	1,3
Διαφωνώ	3	3,8	3,8	5,0

Ούτε διαφωνώ ούτε συμφωνώ	17	21,3	21,3	26,3
Συμφωνώ	29	36,3	36,3	62,5
Συμφωνώ απόλυτα	30	37,5	37,5	100,0
Σύνολο	80	100,0	100,0	M.O.= 4,05 T.A. = 0,926

Στον Πίνακα 4.26 εξετάζεται ο βαθμός στον οποίο οι λογιστές του δείγματος πιστεύουν πως η χρήση του ERP τους εμποδίζει να εφαρμόσουν νέες λογιστικές πρακτικές. Προκύπτει πως 8 άτομα διαφωνούν απόλυτα (10%), 22 άτομα διαφωνούν (27,5%), 12 άτομα ούτε διαφωνούν ούτε συμφωνούν (15%), 26 άτομα συμφωνούν (32,5%) και τα υπόλοιπα 12 άτομα συμφωνούν απόλυτα (15%).

Η στάση του δείγματος σε αυτό το ερώτημα είναι σχετικά ουδέτερη (M.O. = 3,15, T.A.=1,264). Πιθανώς το εύρημα αυτό να προκύπτει από το γεγονός ότι η χρήση ενός συγκεκριμένου συστήματος ERP οδηγεί σε μια τυποποίηση και οργάνωση η οποία με μια αλλαγή πιθανώς να αλλάξει την ισορροπία της λειτουργίας της επιχείρησης. Οι αλλαγές δεν είναι ευχάριστες για τους εργαζομένους κάθε κλάδου ακόμη και αν υπάρχουν επιχειρήματα για την αποτελεσματικότητά τους. Πιθανώς για αυτό οι λογιστές του δείγματος να θεωρούν ότι το γεγονός ότι χρησιμοποιούν ένα συγκεκριμένο πληροφοριακό σύστημα ERP στην καθημερινότητά τους να τους εμποδίζει να εφαρμόσουν νέες λογιστικές πρακτικές λόγω των πρακτικών δυσκολιών που θα προκύψουν με την εφαρμογή τους και των αλλαγών που θα προκαλέσουν.

Πίνακας 4. 26 Λογιστική: Ερώτηση 3

Ε.3 - Η χρήση ERP με εμποδίζει να εφαρμόσω νέες λογιστικές πρακτικές ;				
	Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό	Αθροιστικό Ποσοστό
Διαφωνώ απόλυτα	8	10,0	10,0	10,0
Διαφωνώ	22	27,5	27,5	37,5
Ούτε διαφωνώ ούτε συμφωνώ	12	15,0	15,0	52,5
Συμφωνώ	26	32,5	32,5	85,0
Συμφωνώ απόλυτα	12	15,0	15,0	100,0
Σύνολο	80	100,0	100,0	M.O.= 3,15 T.A. = 1,264

Στον Πίνακα 4.27 εξετάζεται ο βαθμός στον οποίο οι λογιστές του δείγματος πιστεύουν πως η χρήση του ERP τους οδηγεί στην υιοθέτηση προηγμένων λογιστικών πρακτικών. Προκύπτει πως 2 άτομα διαφωνούν απόλυτα (2,5%), 10 άτομα διαφωνούν (12,5%), 26 άτομα ούτε διαφωνούν ούτε συμφωνούν (32,5%), 26 άτομα συμφωνούν (32,5%) και τα υπόλοιπα 16 άτομα συμφωνούν απόλυτα (20%).

Λίγο περισσότεροι από τους μισούς συμμετέχοντες του δείγματος κρίνουν πως η χρήση ενός πληροφοριακού συστήματος ERP οδηγεί στην υιοθέτηση προηγμένων λογιστικών πρακτικών (Μ.Ο. = 3,55, Τ.Α.=1,03). Συνήθως τα συστήματα ERP λειτουργούν και προκρίνουν λογιστικές διαδικασίες δημοφιλείς και κοινές σε διαφορετικά είδη επιχειρήσεων με αποτέλεσμα να μην προκρίνονται εξειδικευμένες λογιστικές πρακτικές που να ικανοποιούν συγκεκριμένα είδη επιχειρήσεων και ανταποκρίνονται καλύτερα στις δικές τους ανάγκες. Για αυτό πολλοί λογιστές τηρούν ουδέτερη στάση στο συγκεκριμένο ερώτημα ενώ το 15% εκφράζει αρνητική άποψη.

Πίνακας 4. 27 Λογιστική: Ερώτηση 4

Ε.4 - Η χρήση ERP με οδηγεί στην υιοθέτηση προηγμένων λογιστικών πρακτικών ;				
	Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό	Αθροιστικό Ποσοστό
Διαφωνώ απόλυτα	2	2,5	2,5	2,5
Διαφωνώ	10	12,5	12,5	15,0
Ούτε διαφωνώ ούτε συμφωνώ	26	32,5	32,5	47,5
Συμφωνώ	26	32,5	32,5	80,0
Συμφωνώ απόλυτα	16	20,0	20,0	100,0
Σύνολο	80	100,0	100,0	Μ.Ο.= 3,55 Τ.Α. = 1,030

Στον Πίνακα 4.28 εξετάζεται ο βαθμός στον οποίο οι λογιστές του δείγματος πιστεύουν πως υπάρχει θετική σχέση μεταξύ της χρήσης του ERP και της έκτασης εφαρμογής των λογιστικών πρακτικών. Προκύπτει πως 6 άτομα διαφωνούν (7,5%), 28 άτομα ούτε διαφωνούν ούτε συμφωνούν (35%), 33 άτομα συμφωνούν (32,5%) και τα υπόλοιπα 13 άτομα συμφωνούν απόλυτα (16,3%).

Λίγο περισσότεροι από το 50% του δείγματος πιστεύουν ότι υπάρχει θετική σχέση μεταξύ της χρήσης ενός πληροφοριακού συστήματος ERP και της έκτασης εφαρμογής

των λογιστικών πρακτικών (Μ.Ο. = 3,66, Τ.Α.=0,841). Το συγκεκριμένο ερώτημα συνδέεται και με το προηγούμενο αλλά αποκλείει τις εξειδικευμένες περιπτώσεις λογιστικών πρακτικών που πιθανώς απαιτούνται από συγκεκριμένες κατηγορίες επιχειρήσεων σε ορισμένους κλάδους. Για αυτό και το 35% του δείγματος εκφράζει ουδέτερη στάση. Ωστόσο, η χρήση του ERP οδηγεί σε επέκταση της εφαρμογής των λογιστικών πρακτικών καθώς απλοποιούνται διαδικασίες οι οποίες εκτελούνται και ταχύτερα.

Πίνακας 4. 28 Λογιστική: Ερώτηση 5

Ε.5 - Υπάρχει θετική σχέση μεταξύ της χρήσης του ERP και της έκτασης εφαρμογής των λογιστικών πρακτικών ;				
	Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό	Αθροιστικό Ποσοστό
Διαφωνώ	6	7,5	7,5	7,5
Ούτε διαφωνώ ούτε συμφωνώ	28	35,0	35,0	42,5
Συμφωνώ	33	41,3	41,3	83,8
Συμφωνώ απόλυτα	13	16,3	16,3	100,0
Σύνολο	80	100,0	100,0	Μ.Ο.= 3,66 Τ.Α. = 0,841

Στον Πίνακα 4.29 εξετάζεται ο βαθμός στον οποίο οι λογιστές του δείγματος πιστεύουν πως η τυποποίηση και η ποιότητα διαδικασιών που προσφέρει το ERP οδηγεί σε αυξημένη διαθέσιμη πληροφόρηση. Προκύπτει πως μόλις ένα άτομο διαφωνεί απόλυτα (1,3%), 9 άτομα διαφωνούν (11,3%), 15 άτομα ούτε διαφωνούν ούτε συμφωνούν (18,8%), 39 άτομα συμφωνούν (48,8%) και τα υπόλοιπα 16 άτομα συμφωνούν απόλυτα (20%).

Το 70% του δείγματος αναγνωρίζει το γεγονός ότι μέσω της χρήσης του πληροφοριακού συστήματος ERP αυξάνεται η διαφάνεια της λογιστικής πληροφόρησης καθώς η τυποποίηση εξυπηρετεί στην δημοσιοποίηση περισσότερων πληροφοριών και στην αξιοποίησή τους από τη διοίκηση των επιχειρήσεων (Μ.Ο. = 3,75, Τ.Α.=0,948).

Πίνακας 4. 29 Λογιστική: Ερώτηση 6

Ε.6 - Η τυποποίηση και η ποιότητα διαδικασιών που προσφέρει το ERP οδηγεί σε αυξημένη διαθέσιμη πληροφόρηση ;				
	Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό	Αθροιστικό Ποσοστό
Διαφωνώ απόλυτα	1	1,3	1,3	1,3
Διαφωνώ	9	11,3	11,3	12,5
Ούτε διαφωνώ ούτε συμφωνώ	15	18,8	18,8	31,3
Συμφωνώ	39	48,8	48,8	80,0
Συμφωνώ απόλυτα	16	20,0	20,0	100,0
Σύνολο	80	100,0	100,0	M.O.= 3,75 T.A. = 0,948

4.2.Έλεγχος Αξιοπιστίας

Η αξιοπιστία της κάθε κλίμακας που χρησιμοποιήθηκε στην έρευνα καθώς και στο σύνολο του ερωτηματολογίου εξετάστηκε με το δείκτη αξιοπιστίας alpha Cronbach. Πρόκειται για έναν δημοφιλή δείκτη αξιοπιστίας των μεταβλητών με διαβάθμιση και άλλων στοιχείων ποσοτικής ανάλυσης. Η αξιοπιστία της εσωτερικής συνοχής εξετάζεται με αυτόν τον δείκτη ο οποίος εκφράζει το βαθμό στον οποίο διαφορετικά στοιχεία (items) μετρούν την ίδια μεταβλητή. Εξετάζεται επομένως η εσωτερική συνοχή κάθε κλίμακας με βάση τις ερωτήσεις που περιλαμβάνονται για την εξέταση μιας μεταβλητής.

Η αξιοπιστία εσωτερικής συνοχής υπολογίζεται με τον επιλεγμένο συντελεστή εκφράζοντας την ομοιογένεια της κλίμακας η οποία εξετάζεται κάθε φορά με αποδεκτές τις τιμές που είναι μεγαλύτερες του 0,7 (DeVellis, 2012). Συγκεκριμένα, ο δείκτης alpha Cronbach λαμβάνει τιμές μεταξύ μηδενός και μονάδας και αποτελεί δείκτη εσωτερικής συνέπειας της κάθε διάστασης.

Η ομαδοποίηση των ερωτήσεων του ερωτηματολογίου σε μεταβλητές έγινε εννοιολογικά και εξετάστηκε η αξιοπιστία της κάθε κατηγορίας ως κλίμακας με το δείκτη alpha Cronbach.

Στον Πίνακα 4.30 παρουσιάζονται τα αποτελέσματα του ελέγχου αξιοπιστίας alpha Cronbach. Προκύπτει πως όλες οι κλίμακες έχουν πολύ υψηλό βαθμό αξιοπιστίας και

μεγαλύτερο από 0,7 ενώ το σύνολο του ερωτηματολογίου λαμβάνει ιδιαίτερα υψηλή τιμή (0,911).

Πίνακας 4. 30 Έλεγχος αξιοπιστίας Cronbach Alpha

Μεταβλητή	Αριθμός στοιχείων (items)	Βαθμός αξιοπιστίας (alpha Cronbach)
Χρήση ERP	7	0,718
Χρησιμότητα ERP	6	0,799
Συνδεσιμότητα ERP	5	0,796
Συνεισφορά ERP	5	0,743
Λογιστική	6	0,806
Σύνολο ερωτηματολογίου	33	0,911

4.3.Συσχετίσεις

Για να εξεταστεί η σχέση μεταξύ των εξεταζόμενων μεταβλητών στο πλαίσιο απάντησης των ερευνητικών ερωτημάτων και επαλήθευσης ή μη των ερευνητικών υποθέσεων κρίθηκε σκόπιμο να υλοποιηθεί έλεγχος συσχετίσεων.

Στον Πίνακα 4.31 παρουσιάζονται τα αποτελέσματα των συσχετίσεων Pearson μεταξύ των ανεξάρτητων δημογραφικών μεταβλητών καθώς και μεταξύ των εξεταζόμενων μεταβλητών της χρήσης, της χρησιμότητας, της συνδεσιμότητας, της συνεισφοράς και της λογιστικής. Ο δείκτης Pearson εκφράζει τη συσχέτιση ως γραμμική σχέση (Creswell, 2014).

Παρατηρούμε πως η μεταβλητή του φύλου δεν παρουσιάζει στατιστική σημαντικότητα με καμία από τις εξεταζόμενες μεταβλητές της έρευνας και το ίδιο ισχύει και για τα έτη προϋπηρεσίας του δείγματος ως λογιστών.

Φαίνεται, όμως, πως υπάρχει στατιστικά σημαντική σχέση μεταξύ της χρήσης του πληροφοριακού συστήματος ERP στην επιχείρηση όπου εργάζονται ή για την οποία εργάζονται οι λογιστές του δείγματος και της συνεισφοράς του πληροφοριακού συστήματος ERP στην επιχείρηση. Ωστόσο, ο συντελεστής του ελέγχου συσχέτισης

Pearson είναι αρνητικός και αυτό σημαίνει πως όσο αυξάνεται η χρήση του πληροφοριακού συστήματος ERP τόσο μειώνεται η αντιλαμβανόμενη συνεισφορά του στην επιχείρηση.

Επίσης, δεν φαίνεται να υπάρχει στατιστικά σημαντική σχέση μεταξύ της χρήσης άλλων πληροφοριακών συστημάτων εκτός του ERP στο πλαίσιο λειτουργίας της επιχείρησης και των εξεταζόμενων μεταβλητών.

Τέλος, η εξαρτημένη μεταβλητή της λογιστικής φαίνεται πως έχει στατιστικά σημαντική και θετική σχέση με όλες τις εξεταζόμενες ως ανεξάρτητες μεταβλητές του πληροφοριακού συστήματος ERP, δηλαδή με την χρήση, τη χρησιμότητα, τη συνδεσιμότητα και τη συνεισφορά του πληροφοριακού συστήματος ERP ($p < 0.001$).

Πίνακας 4. 31 Συσχετίσεις

Correlations						
		M.O. Χρήση	M.O. Χρησιμότητα	M.O. Συνδεσιμότητα	M.O. Συνεισφορά	M.O. Λογιστική
Φύλο	Pearson Correlation	,023	,086	,095	-,039	,176
	Sig. (2-tailed)	,838	,447	,404	,729	,118
	N	80	80	80	80	80
Έτη προϋπηρεσίας ως λογιστής	Pearson Correlation	,051	-,031	,045	,151	,083
	Sig. (2-tailed)	,651	,785	,691	,182	,462
	N	80	80	80	80	80
Χρήση ERP στην επιχείρηση ή για την επιχείρηση όπου εργάζεστε	Pearson Correlation	-,113	-,142	-,138	-,223*	-,152
	Sig. (2-tailed)	,319	,209	,222	,046	,180
	N	80	80	80	80	80
Χρήση άλλων πληροφοριακών συστημάτων στην επιχείρηση ή για την επιχείρηση όπου εργάζεστε	Pearson Correlation	-,079	-,130	-,126	-,159	-,124
	Sig. (2-tailed)	,483	,250	,265	,160	,274
	N	80	80	80	80	80
M.O. Λογιστική	Pearson Correlation	,557**	,618**	,726**	,648**	1

	Sig. (2-tailed)	<,001	<,001	<,001	<,001	
	N	80	80	80	80	80
**. Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).						
*. Correlation is significant at the 0.05 level (2-tailed).						

4.4. Παλινδρόμηση

Προκειμένου να εξεταστεί πλήρως η σχέση μεταξύ της λογιστικής υπό την έννοια της πληροφόρησης και των δεξιοτήτων των λογιστών και των εξεταζόμενων μεταβλητών κρίθηκε σκόπιμη η εφαρμογή γραμμικής παλινδρόμησης με εξαρτημένη μεταβλητή τη λογιστική και ανεξάρτητες τη χρήση του πληροφοριακού συστήματος ERP, τη χρησιμότητά του, τη συνεισφορά του και τη συνδεσιμότητά του. Με τη χρήση της παλινδρόμησης εξετάζεται αν οι ανεξάρτητες μεταβλητές μπορούν να χρησιμοποιηθούν για την πρόβλεψη των τιμών της εξαρτημένης μεταβλητής.

Θεωρούμε τις μεταβλητές συνεχείς και τη μεταξύ τους σχέση γραμμική για αυτό χρησιμοποιείται το μοντέλο πολλαπλής γραμμικής παλινδρόμησης το οποίο ελέγχει την επίδραση πολλών ανεξάρτητων μεταβλητών ταυτόχρονα σε μια εξαρτημένη μεταβλητή (Creswell, 2014). Το μοντέλο αυτό είναι της μορφής:

$$Y = b_0 + b_1X_1 + b_2X_2 + \dots + e_i$$

Η μεταβλητή Y εκφράζει την εξαρτημένη μεταβλητή και οι μεταβλητές X_1 , X_2 κ.ο.κ. εκφράζουν τις ανεξάρτητες μεταβλητές που χρησιμοποιούνται στο μοντέλο. Τα b_1 , b_2 κ.ο.κ. εκφράζουν τους συντελεστές των ανεξάρτητων μεταβλητών δηλαδή το βαθμό στον οποίο αναμένεται να μεταβληθεί η εκάστοτε εξαρτημένη μεταβλητή αν η ανεξάρτητη μεταβλητή μεταβληθεί κατά μια μονάδα όλων των άλλων παραγόντων παραμενόντων ως έχουν. Το b_0 αντιπροσωπεύει την τιμή της εξαρτημένης μεταβλητής όταν οι ανεξάρτητες έχουν μηδενική τιμή ενώ το e_i αποτελεί το σφάλμα πρόβλεψης (Creswell, 2014).

Στον Πίνακα 4.32 παρουσιάζονται τα αποτελέσματα της γραμμικής παλινδρόμησης. Το αποτέλεσμα της μεταβλητότητας του προτεινόμενου μοντέλου είναι αρκετά υψηλό

($R^2=0.611$) γεγονός που δηλώνει ότι το προτεινόμενο μοντέλο ερμηνεύεται σε ποσοστό μεγαλύτερο του 60%.

Πίνακας 4. 32 Μεταβλητότητα παλινδρόμησης προτεινόμενου μοντέλου

Model Summary									
Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate	Change Statistics				
					R Square Change	F Change	df1	df2	Sig. F Change
1	,782a	,611	,585	,454323047961430	,611	23,282	5	74	<,001
a. Predictors: (Constant), ΣΤ.3 - Χρήση ERP στην επιχείρηση ή για την επιχείρηση όπου εργάζεστε:, Μ.Ο. Χρήση, Μ.Ο.Χρησιμότητα, Μ.Ο. Συνεισφορά, Μ.Ο. Συνδεσιμότητα									

Στον Πίνακα 4.33 παρουσιάζονται τα αποτελέσματα του ελέγχου ANOVA για την εξέταση της σχέσης μεταξύ της λογιστικής και των εξεταζόμενων μεταβλητών που αφορούν το πληροφοριακό σύστημα ERP. Προκύπτει πως υπάρχει στατιστική σημαντικότητα η οποία δίνει τη δυνατότητα εκτέλεσης της παλινδρόμησης για τις εξεταζόμενες μεταβλητές. Χρησιμοποιείται επίπεδο στατιστικής σημαντικότητας ίσο με 5% ($\alpha=0,05$).

Πίνακας 4. 33 Έλεγχος ANOVA παλινδρόμησης

ANOVA ^a						
Model		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
1	Regression	24,028	5	4,806	23,282	<,001 ^b
	Residual	15,274	74	,206		
	Total	39,302	79			
a. Dependent Variable: Μ.Ο. Λογιστική						
b. Predictors: (Constant), ΣΤ.3 - Χρήση ERP στην επιχείρηση ή για την επιχείρηση όπου εργάζεστε:, Μ.Ο. Χρήση, Μ.Ο.Χρησιμότητα, Μ.Ο. Συνεισφορά, Μ.Ο. Συνδεσιμότητα						

Στον Πίνακα 4.34 παρουσιάζονται τα αποτελέσματα της παλινδρόμησης με βάση τους συντελεστές συσχέτισης που προκύπτουν για τις ανεξάρτητες μεταβλητές. Στη δεύτερη στήλη του πίνακα απεικονίζεται ο συντελεστής παλινδρόμησης που δείχνει το βαθμό στον οποίο αναμένεται να μεταβληθεί η εξαρτημένη μεταβλητή εφόσον η ανεξάρτητη μεταβληθεί κατά μια μονάδα όλων των άλλων παραγόντων παραμενοντών ως έχουν (Creswell, 2014).

Σύμφωνα με τα αποτελέσματα προκύπτει ότι υπάρχει στατιστική σημαντικότητα για την εξεταζόμενη παλινδρόμηση μεταξύ της λογιστικής και της χρήσης του πληροφοριακού συστήματος ERP ($p=0.006<0.05$) και της συνδεσιμότητας του πληροφοριακού συστήματος ERP ($p<0.001$). Αυτό σημαίνει ότι η χρήση και η συνδεσιμότητα του πληροφοριακού συστήματος ERP επηρεάζουν την λογιστική πληροφόρηση και την εξέλιξη των δεξιοτήτων των λογιστών των επιχειρήσεων.

Πίνακας 4. 34 Ανάλυση παλινδρόμησης

Coefficients ^a					
Model	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.
	B	Std. Error	Beta		
1 (Constant)	-,291	,435		-,670	,505
M.O. Χρήση	,255	,090	,239	2,841	,006
M.O.Χρησιμότητα	,130	,116	,121	1,118	,267
M.O. Συνδεσιμότητα	,489	,137	,417	3,564	<,001
M.O. Συνεισφορά	,168	,128	,152	1,317	,192
ΣΤ.3 - Χρήση ERP στην επιχείρηση ή για την επιχείρηση όπου εργάζεστε:	-,028	,130	-,016	-,214	,831

a. Dependent Variable: M.O. Λογιστική

Συμπεράσματα

Σκοπός της παρούσας εργασίας ήταν η εξέταση της σχέσης που υπάρχει μεταξύ της λογιστικής και των πληροφοριακών συστημάτων ERP. Η λογιστική εκφράζεται ως λογιστική πληροφόρηση και δεξιότητες των λογιστών ελληνικών επιχειρήσεων ενώ τα πληροφοριακά συστήματα ERP εξετάζονται ως προς τη χρήση, τη χρησιμότητα, τη συνδεσιμότητα και τη συνεισφορά τους. Πρόκειται για μια πρωτότυπη εργασία η οποία συνδυάζει ένα δημοφιλή τύπο πληροφοριακού συστήματος που χρησιμοποιούν πολλές επιχειρήσεις σε διάφορους κλάδους και τη λογιστική πληροφόρηση και δεξιότητα.

Οι απόψεις των λογιστών αποτελούν ένα ζήτημα με μικρή βιβλιογραφική έρευνα και ως εκ τούτου προκύπτει το ενδιαφέρον μελέτης τους. Μέσα από ένα δείγμα 80 ατόμων μετά τη διανομή ερωτηματολογίου καταμετρώνται ποσοτικά οι απόψεις των λογιστών για τις εξεταζόμενες μεταβλητές. Στην αρχή της εργασίας διατυπώθηκαν ορισμένες ερευνητικές υποθέσεις οι οποίες εξετάστηκαν με επαγωγική στατιστική ανάλυση και απαντήθηκαν ερευνητικά ερωτήματα.

Συγκεκριμένα, βρέθηκε μέσα από τον έλεγχο συσχετίσεων πως η χρήση, η χρησιμότητα, η συνδεσιμότητα και η συνεισφορά του πληροφοριακού συστήματος ERP επιδρούν θετικά και στατιστικά σημαντικά στην μεταβλητή της λογιστικής όπως αυτή εκφράζεται με τη λογιστική πληροφόρηση και τις δεξιότητες των λογιστών των ελληνικών επιχειρήσεων.

Σε περαιτέρω έλεγχο μέσα από την εξέταση μοντέλου πολλαπλής γραμμικής παλινδρόμησης βρέθηκε ότι η χρήση και η συνδεσιμότητα του πληροφοριακού συστήματος ERP επηρεάζουν τη λογιστική σε μια επιχείρηση. Αυτό σημαίνει ότι οι διοικήσεις των επιχειρήσεων πρέπει να επιμείνουν στην χρήση του πληροφοριακού συστήματος ERP, καθώς και στη διασφάλιση της συνδεσιμότητάς του με άλλα πληροφοριακά συστήματα που χρησιμοποιούνται στα διάφορα τμήματά τους προκειμένου να επέλθουν θετικά αποτελέσματα στη λογιστική πληροφόρηση και στις ικανότητες των λογιστών τους. Οι λογιστές μπορούν να εφαρμόσουν απρόσκοπτα το έργο τους μέσα από τη χρήση του πληροφοριακού συστήματος ERP αφιερώνοντας

χρόνο σε άλλες εργασίες πιο χρήσιμες για τη διοίκηση και τη διασφάλιση της παρακολούθησης και εποπτείας της λειτουργίας της επιχείρησης.

Προκύπτει επομένως ότι η εφαρμογή του πληροφοριακού συστήματος ERP επηρεάζει θετικά την εργασία των λογιστών με ό,τι θετικό αποτέλεσμα ενδεχομένως έχει αυτό για τις διοικήσεις των επιχειρήσεων.

Η παρούσα εργασία χαρακτηρίζεται από ορισμένους περιορισμούς. Αρχικά, πρόκειται για μια εργασία με μικρό δείγμα έρευνας (N=80) σε σχέση με το σύνολο των λογιστών που εργάζονται στις ελληνικές επιχειρήσεις. Ακόμη, στο δείγμα συμμετείχαν λογιστές οι οποίοι εργάζονται για διαφορετικού μεγέθους και κλάδους επιχειρήσεις.

Μια πρόταση για μελλοντική έρευνα είναι η διεξαγωγή πρωτογενούς, εμπειρικής, ποσοτικής έρευνας σε λογιστές μεγάλων λογιστικών γραφείων οι οποίοι εργάζονται για λογαριασμό περισσότερων της μιας επιχείρησης και να εξεταστούν οι απόψεις και στάσεις τους σχετικά με το ρόλο που διαδραματίζουν τα πληροφοριακά συστήματα ERP στην δική τους εργασία στο πλαίσιο του ότι οι ίδιοι εργάζονται απομακρυσμένα από την ίδια την επιχείρηση και τις εσωτερικές της λειτουργίας. Τα αποτελέσματα μιας τέτοιας έρευνας ενδεχομένως διαφέρουν από τα αποτελέσματα της παρούσης και προσφέρουν χρήσιμα στοιχεία για επεξεργασία και ανάλυση.

Μια ακόμη πρόταση για μελλοντική έρευνα είναι η διεξαγωγή της ίδιας έρευνας σε διοικητικά στελέχη και στον τρόπο που οι ίδιοι θεωρούν ότι η χρήση ενός πληροφοριακού συστήματος ERP βελτιώνει την εργασία των λογιστών, του συνόλου των εργαζομένων και την αποδοτικότητα της επιχείρησης.

Βιβλιογραφία

Ξενόγλωσση

- Aggelidis, V. P. and Chatzoglou, P. D. (2009) “Using a Modified Technology Acceptance Model in Hospitals”, *International Journal of Medical Informatics*, 78, pp. 115-26.
- Aggorowati, M. A., Suhartono, N. I. and Gautama, H. (2012) “Restructuring and Expanding Technology Acceptance Model Structural Equation Model and Bayesian Approach”, *American Journal of Applied Sciences*, 9 (4).
- Ahn, T., Ryu, S. and Han, I. (2007) “The impact of Web quality and playfulness on user acceptance of online retailing,” *Information & Management*, 44(3), pp. 263–275.
- Almahamid, S., Mcadams, A. C., Kalaldehy, T., and AL-Sa’eed, Mt. (2010) “The relationship between perceived usefulness, perceived ease of use, perceived information quality, and intention to use e-government”, *Journal of Theoretical and Applied Information Technology*, 11, pp. 30-44.
- Al-Omiri, M. and Drury, C. (2007) “A survey of factors influencing the choice of product costing systems in UK organizations”, *Management Accounting Research*, 18(4), pp. 399-424.
- Amalia, S.M.d.D.P. (2016) “The influence of information system quality, information quality and perceived usefulness on accounting system information user”, *e-Proceeding of Management*, 3(2), p. 1516.
- Amoako-Gyampah, K. and Salam, A. F. (2004) “An extension of the technology acceptance model in an ERP implementation environment”, *Information & Management*, 41, pp.731–745.
- Angelakis, G., Theriou, N. and Floropoulos, I. (2010) “Adoption and benefits of management accounting practices: Evidence from Greece and Finland”, *Advances in Accounting, Incorporating Advances in International Accounting*, 26, pp. 87-96.
- Applegate, L., Austin, R. and Soule, D. (2008). *Corporate information strategy and management: text and cases*, McGraw-Hill/Irwin.
- Aoun, C., Vatanasakdakul, S. and Li, Y. (2010), “AIS in Australia: UTAUT application & cultural implication”, *ACIS 2010 proceedings*, 17, pp. 1-11.
- Arnold, V. (2006) “Behavioral research opportunities: understanding the impact of enterprise systems”, *International Journal of Accounting Information Systems*, 7, pp. 7–17.

- Auramo, J., Kauremaa, J. and Tanskanen, K. (2005) "Benefits of IT in supply chain management: an explorative study of progressive companies", *International Journal of Physical Distribution & Logistics Management*, 35(2), pp. 82-100.
- Baligh, H.H. (2006) *Organization structures: Theory and Design, Analysis and Prescription*, USA, Springer.
- Barki, H. and Pinsonneault, A. (2005) "A model of organizational integration, implementation effort, and performance", *Organization Science*, 16(2), pp. 165-179.
- Barua, A., Konana, P., Whinston, A. and Yin, F. (2004) "Assessing net-enabled business value: an exploratory analysis", *MIS Quarterly*, 28(4), pp. 585-620.
- Benitez-Amado, J. and Ray, G. (2012) "Introducing IT-enabled Business Flexibility and IT Integration in the Acquirer's M&A Performance Equation", *The 33rd International Conference of Information Systems*, Orlando, FL.
- Benson, R.J., Bugnitz, T.L. and Walton, W. (2004) *From business strategy to IT action: right decisions for a better bottom line*, John Wiley & Sons Inc.
- Bernasconi M. (1996) "Les Systèmes d'Information Inter Organisationnels sont-ils toujours source d'avantages concurrentiels durables?", *Revue Systèmes d'Information et Management*, 1(1).
- Bhatt, G.D. (2000) "An empirical examination of the effects of information systems integration on business process improvement", *International Journal of Operations & Production Management*, 20(11), pp. 1331- 1359.
- Bhatt, G.D. and Grover, V. (2005) "Types of information technology capabilities and their role in competitive advantage: an empirical study", *Journal of Management Information Systems*, 22(2), pp. 253-277.
- Bhattacharjee, A. (2002) "Individual trust in online firms: Scale development and initial test", *Journal of Management Information Systems*, 19, pp. 211-42.
- Booth, P., Matolcsy, Z. and Wieder, B. (2000) "The impacts of enterprise resource planning systems on accounting practice – the Australian experience", *Australian Accounting Review*, 10(22), pp. 4-18.
- Bresfelean, V.P., Res, M.-D. and Comes, C.-A. (2015) "ERP-PCS connection in the cosmetics industry: Opportunities increase energy efficiency", *Proceeding of the International Scientific Symposium "Information society and sustainable development"*, 2nd Edition, April 24-25, Romania.
- Burgelman, R.A., Christensen, C.M. and Wheelwright, S.C. (2008) *Strategic management of technology and innovation*, McGraw-Hill/Irwin

- Chang, M.-K., Chenug, W., Cheng, C.H. and Yeung, J.H.Y. (2008) "Understanding ERP system adoption from the user's perspective", *International Journal of Production Economics*, 113(2), pp. 928-942.
- Cheney, P., and Dickson, G. (1982) "Organizational characteristics and information systems: An exploratory investigation", *Academy of Management Journal*, 25(1), pp. 170-184
- Clemons, E.K. Reddi, S.P. and Row, M.C. (1993) "The impact of information technology on the organization of economic activity: the move to the middle hypothesis", *Journal of Management Information Systems*, 10(2), pp. 9-35.
- Creswell, J. W. (2014) *Qualitative, quantitative and mixed methods approaches*, Sage.
- Croteau A.-M., Bergeron F. and Raymond L. (2001) "Comportements stratégique, choix et gestion des systèmes d'information : contribution à la performance", *Revue Systèmes d'Information et Management*, 6(4).
- Dan, A., Dias, D.M., Kearney, R. and Lau, T.C. (2001) "Business-to-business integration with tpaML and a business-to-business protocol framework", *IBM Systems Journal*, 40(1), pp. 68-90.
- Davenport, T.H. (1998), "Putting the enterprise into the enterprise system", *Harvard Business Review*, 76, pp. 121-31.
- Davis, F. D. (1989) "Perceived Usefulness, Perceived Ease of Use, and User Acceptance of Information Technology", *MIS Quarterly*, 13(3), pp. 319-340.
- Davis, F. D., and Venkatesh, V. (1996) "A critical assessment of potential measurement biases in the Technology Acceptance Model: Three experiments", *International Journal of Human-Computer Studies*, 45(1), pp. 19-45.
- Delone, W. H., and McLean, E. R. (2008) "Measuring information systems success: Models, dimensions, measures, and interrelationships", *European Journal of Information Systems*, 17, pp. 236-263.
- Dey, B. L., Yen, D., and Samuel, L. (2020) "Digital consumer culture and digital acculturation", *International Journal of Information Management*, 51, 102057.
- Dishaw, D., Strong, D. and Brent, B.D. (2002) "Extending the task-technology fit model with self-efficacy constructs", *AMCIS 2002 Proceedings*, p. 143.
- Dunk, A.S. (2004) "Product life cycle cost analysis the impact of customer profiling, competitive advantage, and quality of IS information", *Management Accounting Research*, 15(4), pp. 401-414.

- Earl, M.J. (1996), *Information management: the organizational dimension*, Oxford University Press.
- Ernawatiningsih, N.P.L. and Kepramareni, P. (2019) "Effectiveness of Accounting Information Systems and the Affecting Factors", *International Journal of Applied Business & International Management*, 4(2), pp. 33-40.
- Fakhimuddin, M. (2018) "Reconsidering Accounting Information Systems: Effective Formulations for Company's Internal Control", *Journal of Business Management and Accounting*, 2(1), pp.26-54.
- Fishbein, M., and Ajzen, I. (1975) *Belief, attitude, intention, and behavior: An introduction to theory and research*, Reading, MA: Addison-Wesley.
- Garača, Z. (2011) "Factors related to the intended use of ERP systems", *Management*, 16(2), pp. 23-42.
- Gelinas, U.J, Sutton S.G. and Hunton J.E. (2005), *Accounting information systems*, 6th edition. Mason: South-Western.
- Gil-García, J.R. and Pardo, T.A. (2005) "E-government success factors: Mapping practical tools to theoretical foundations", *Government Information Quarterly*, 22(2), pp. 187–216.
- Goodhue, D.L., Wybo, M.D. and Kirsch, L.J. (1992) "The impact of data integration on the costs and benefits of information systems", *MIS Quarterly*, 16(3), pp. 293-310.
- Grabski, S. V., Leech, S. A. and Schmidt, P.J. (2011) "A review of ERP research: A future agenda for accounting information systems", *Journal of Information Systems*, 25, pp. 37-78.
- Gumussoy, C. A., Calisir, F. and Bayram, A. (2007) "Understanding the behavioral intention to use ERP systems: An extended technology acceptance model", *IEEE International Conference on Industrial Engineering and Engineering Management*, pp. 2024-2028.
- Gupta, B., Dasgupta, S. and Gupta, A. (2008) "Adoption of ICTIT in a government organisation in a developing country: An empirical study", *The Journal of Strategic Information Systems*, 2, pp. 140–154.
- Hadid, W. and Al-Sayed, M. (2021) "Management accountants and strategic management accounting: The role of organizational culture and information systems", *Management Accounting Research*, 50, 100725.
- Hall, J.A. (2011) *Accounting Information Systems*. 7th Edition. Mason: South – Western.
- Jakob, N. (1993) *Usability Engineering*, Boston Massachusetts Academy Press.

- Hunter, M.G. and Tan, F.B. (2006) *Advanced topics in global information management*, Idea Group Inc (IGI).
- Hyvonen, T. (2003) "Management accounting and information systems: ERP versus BoB", *European Accounting Review*, 12(1), pp. 155-173.
- Ives, B., Olson, M., and Baroudi, J. (1983) "The measurement of user information satisfaction", *Communications of the ACM*, 26(10), 785-793.
- Jaspersen, J.S., Carter, P.E. and Zmud, R.W. (2005) "A Comprehensive Conceptualization of Post-Adoptive Behaviors Associated with Information Technology Enabled Work Systems", *MIS Quarterly*, 29(3), pp. 525-557.
- Jeske, D., and Zhang, X. (2005) "Some successful approaches to software reliability modeling in industry", *The Journal of Systems and Software*, 74 (1), pp. 85-99.
- Kamanga, R. and Alexandra, P.M. (2019) "Facilitated Adoption of Accounting Information Systems: A First Step to Digital Transformation in Township Microenterprises", *Open Innovations*, pp. 312-319.
- Kanellou, A. and Spathis, C. (2013) "Accounting benefits and satisfaction in an ERP environment", *International Journal of Accounting Information Systems*, 14(3), pp. 209-234.
- Klaus, H., Rosemann, M. and Guy, G.G. (2000) "What is ERP?", *Information Systems Frontiers*, 2, pp. 141-62
- Kocsis, D. (2019) "A conceptual foundation of design and implementation research in accounting information systems", *International Journal of Accounting Information Systems*, 34, 100420.
- Laato, S., Islam, A. K. M. N., Islam, M. N., and Whelan, E. (2020) "What drives unverified information sharing and cyberchondria during the COVID-19 pandemic?" *European Journal of Information Systems*, 29(3), pp. 288-305.
- Laudon, K.C. and Laudon, J.P. (2004) *Managing the Digital Firm*, Upper Saddle River, New Jersey: Prentice Hall.
- Laudon, K.C. and Laudon P.L. (2006) *Essentials of management information systems: managing the digital firm*, 6th Edition. Αθήνα: Εκδόσεις Κλειδάριθμος.
- Liang, H., Saraf, N., Hu, Q. and Xue, Y. (2007) "Assimilation of enterprise systems: the effect of institutional pressures and the mediating role of top management", *MIS Quarterly*, 31, pp. 59-87.
- Likert, R. (1932) "A technique for the measurement of attitudes", *Archives of Psychology*.

- Llewellyn, S. and Milne, M.J. (2007) "Accounting as codified discourse", *Accounting, Auditing & Accountability Journal*, 20(6), pp. 805-824.
- Lucas H. C. (1975) "The use of accounting information system, action and organizational performance", *The Accounting Review*, October, p. 735-746
- Lucas, R.E. Jr. (1993) "Making a miracle", *Econometrica*, 6(2), pp. 251-272.
- Malone, T.W., Crowston, K., Lee, J., Pentland, B., Dellarocas, C. and Wyner, G. (1999) "Tools for inventing organizations: toward a handbook of organizational processes", *Management Science*, 45(3), pp. 425-443.
- Markus, M.L. (2000) "Paradigm shifts – E-business and business/systems integration", *Communication of the AIS*, 4, p. 10.
- Markus, M.L. (2001) "Reflections on the systems integration enterprise", *Business Process Management Journal*, 7(3).
- Mastuki, W.S, Cholidin, A. and Priatna, W. (2021) "IT balanced scorecard implementation to measure the effectiveness and efficiency of the contribution performance of the use information systems in the company", *ICIC Express Letters*, 15(3), pp. 219-228.
- Medina-Quintero, J.M., Abrego-Almazan, D. and Ortiz-Rodriguez, F. (2018) "Use and usefulness of information systems measurement: A quality approach at the Mexican northeastern region", *Cuadernos de Administracion*, 31(56), pp. 7-30.
- Mendoza, L.E., Pérez, M. and Grimán, A. (2006) "Critical success factors for managing systems integration", *Information Systems Management*, 23(2), pp. 56–75.
- Mithas, S., Ramasubbu, N. and Sambamurthy, V. (2012) "How information management capability influences firm performance", *MIS Quarterly*, 35(1), pp. 237-256.
- Mohdzain, M.B. and Ward, J.M. (2007) "A study of subsidiaries' views of information systems strategic planning in multinational organisations", *The Journal of Strategic Information Systems*, 16(4), pp. 324-352.
- Montazemi, A.R. and Miltenburg, C. J. (1991) "A modeling tool for analyzing the information requirements of computer integrated manufacturing systems", *Information Systems and Operational Research*, 29(3), pp. 240-250.
- Monteiro, A. and Cepeda, C. (2021) "Accounting Information Systems: Scientific Production and Trends in Research", *Systems*, 9(3), p. 67.
- Moore, G.C. and Benbasat, I. (1991) "Development of an Instrument to Measure the Perceptions of Adopting an Information Technology Innovation", *Information Systems Research*, 2, pp. 173-191.

- Müller, M. and Seuring, S. (2007) “Reducing information technology-based transaction costs in supply chains”, *Industrial Management & Data Systems*, 107(4), pp. 484- 500.
- Nah, F., Tan, X. and Teh, S.H. (2004) “An investigation on end-users’ acceptance of enterprise systems”, *Information Resources Management Journal*, 17, pp. 32-53.
- Neogy, D. (2014), “Evaluation of efficiency of Accounting Information Systems: A study on mobile telecommunication companies in Bangladesh”, *Global Disclosure of Economics & Business*, 3, 40–55.
- Nhi, V.V. & Lam, P.T. (2019) “The role of perceived usefulness in the relationship between task-technology fit and individual job performance in ERP implementation-evidence from Vietnam’s enterprises”, *Journal of Economics, Business and Law*, 3(4), pp. 451-461.
- Nicol, D.M., Sanders, W.H., Singh, S. and Seri, M. (2008) “Usable Global Network Access Policy for Process Control Systems”, *IEEE Security & Privacy*, 6(6), pp. 30-36.
- O’Connor, N.G. and Martinsons, M.G. (2006) “Management of information systems: Insights from accounting research”, *Information & Management*, 43, pp. 1014–1024.
- Olsson, B. (2001) “Annual reporting practices: information about human resources in corporate annual reports in major Swedish companies”, *Journal of Human Resource Costing and Accounting*, 5 (1).
- Pavković, V., Gašpar, D. and Mabić, M. (2022) “Usefulness and Satisfaction With the ERP Systems in BiH Companies”, *International Journal of E-Services and Mobile Applications*, 14(1).
- Pearlson, K.E. and Saunders, C. (2000) *Managing and using information systems: A strategic approach*, New York, NY, USA: John Wiley & Sons, Inc.
- Polgar, J., and Adamson, G. (2011), *New Generation of Portal Software and Engineering: Emerging Technologies*, Australia: Information Science Reference.
- Powell, T.C. and Dent-Micallef, A. (1997) “Information technology as competitive advantage: the role of human, business, and technology resources”, *Strategic Management Journal*, 18(5), pp. 375-405.
- Putra, D.M. (2016) “The Influence on Factors in Attitudes Toward Acceptance of the Information System Using Technology Acceptance Model (TAM) Case Study SPAN System in Indonesia”, *International Journal of Scientific & Technology Research*, 5(4), pp. 231-236.

- Rai, A., Lang, S., and Walker, R. (2002) "Assessing the validity of IS success models: An empirical test and theoretical analysis", *Information Systems Research*, 13(1), pp. 50-69.
- Rai, A., Patnayakuni, R. and Seth, N. (2006) "Firm performance impacts of digitally enabled supply chain integration capabilities", *MIS Quarterly*, 30(2), pp. 225-246.
- Rajan, A.C. and Rupashree, B. (2015) "Adoption of ERP system: An empirical study of factors influencing the usage of ERP and its impact on end user", *IIMB Management Review*, 27(2), pp. 105-117.
- Ramayah, T. and Lo, M.-C. (2007) "Impact of shared beliefs on "perceived usefulness" and "ease of use" in the implementation of an enterprise resource planning system," *Management Research News*, 30, pp. 420-431.
- Raymond L. (2002) "L'impact des systèmes d'information sur la performance des entreprises", p. 301-319, in coord. Franz Rowe (2002) – *Faire de la Recherche en Systèmes d'Information*, éditions Vuiber.
- Rees, M.J. and Hopkins, P.J. (2009) "Towards the integration of social media with traditional information systems", *Information Technology papers*. Paper 52. Διαθέσιμο από: http://epublications.bond.edu.au/infotech_pubs/52.
- Robson, W. (1997) *Strategic Management and information Systems: an integrated approach*, Second Edition., England: Financial Times Professional Limited.
- Roldan, J., & Leal, A. (2003) «A validation test of an adaptation of the DeLone and McLean's Model in the Spanish EIS field», In J. Cano (ed.), *Critical reflections on information systems: A systemic approach* (pp. 66-84). Hershey, PA: Idea Group Publishing.
- Ruivo, P., Oliveira, T. and Neto, M. (2012) "ERP use and value: Portuguese and Spanish SMEs", *Industrial Management & Data Systems*, 112(7), pp. 1008-1025.
- Sanchez-Rodriguez, C. and Spraakman, G. (2012) "ERP systems and management accounting: a multiple case study", *Qualitative Research in Accounting & Management*, 9(4), pp. 398-414.
- Schlichter, B.R. and Kraemmergaard, P. (2010) "A comprehensive literature review of the ERP research field over a decade", *Journal of Enterprise Information Management*, 23(4), pp. 486-520.
- Serafeimidis, V. (2002) "A review of research issues in evaluation of information systems", In: Wim van Grembergen (ed.) *Information Systems Evaluation Management* (pp. 167-194), IRM Press, London.

- Shahin, D. and Ainin, S. (2011) "The influence of organizational factors on successful ERP implementation", *Management Decision*, 49, pp. 911-26
- Shore, B. (2006) "Enterprise integration across the globally disbursed service organization", *Communications of ACM*, 49(6), pp. 102-106.
- Soh, C., Kien, S. and Tay-Yap, J. (2000) "Cultural fits and misfits: is ERP a universal solution?", *Communication of the ACM*, 43(4), pp. 47-51.
- Soudani, S.N. (2012) "The usefulness of an Accounting Information System for effective organizational performance", *International Journal of Finance & Economics*, 4, pp. 136–145.
- Stei, G. and Rossmann, A. (2016) "What external factors determine information system adoption? A literature review on the Technology Acceptance Model", In Dieter Hertweck, Christian Decker (Eds.): *Digital Enterprise Computing, Lecture Notes in Informatics, Gesellschaft fur Informatik*, Bonn, 27-38.
- Susanto, A. (2013) *Sistem Informasi Akuntansi*, Lingga Jaya.
- Sutton, S. (2006) "Enterprise Systems and the Re-Shaping of Accounting Systems: A Call for Research", *International Journal of Accounting Information Systems*, 7, pp. 1-6.
- Swatman, P.M.C. and Swatman, P.A. (1992) "EDI system integration: a definition and literature survey", *The Information Society*, 8(3), pp. 169-205.
- Turban, E., Rainer, R.K. and Potter, R.E. (2005) *Introduction to Information Technology*, Third Edition., USA: John Wiley and Sons
- Vărzaru, D.C. and Vărzaru, A.A. (2016) "The contribution of the human resources information system to human capital performance management within the organization", *Ovidius University Annals, Economic Sciences Series*, 14(1), pp. 429-434.
- Venkatesh V. (2000) "Determinants of Perceived Ease of Use: Integrating Control, Intrinsic Motivation and Emotion into the Technology Acceptance Model", *Information Systems Research*, 11(4), pp. 342–365.
- Venkatesh, V. and Davis, F.D. (2000) "A theoretical extension of the technology acceptance model: Four longitudinal field studies," *Management science*, 46, pp. 186-204.
- Venkatesh, V., Morris, M.G., Davis, G.B. and Davis, F.D. (2003) "User Acceptance of Information Technology: Toward a Unified View", *MIS Quarterly*, 27(3), pp. 425-478.
- Verma, S., Bhattacharyya, S. S. and Kumar, S. (2018) "An extension of the technology acceptance model in the big data analytics system implementation environment", *Information Processing & Management*, 54(5), pp. 791–806.

- Wakita, T., Ueshima, N., and Noguchi, H. (2012) “Psychological distance between categories in the Likert scale: comparing different numbers of options”, *Educational and Psychological Measurement*, 72, pp. 533–546.
- Walsham, G. (2010) “ICTs for the Broader Development of India: An Analysis of the Literature”, *The Electronic Journal of Information Systems in Developing Countries*, 41(41), pp. 1–20.
- Wang, Y., Wang, T., Zhao, R. and Lun, X. (2022) “Research on the Construction of Accounting Informatics System and Risk Assessment Method in Big Data’s Era”, *Model Optimization System Analysis of Business Operation Performance*, 7673807.
- Wilkinson, J.W., Cerullo, M.J., Raval, V. and Wong – On-Wing, B. (1999) *Accounting Information Systems: Essential Concepts and Applications*, 4th Edition. New York: Wiley.
- Yeh, R. K and Teng, T.C. (2012) “Extended conceptualisation of perceived usefulness: empirical test in the context of information system use continuance”, *Behaviour & Information Technology*, 31(5).
- Zhu, D., Linb, C. T. and Hsu, Y. (2012) “Using the technology acceptance model to evaluate user attitude and intention of use for online games”, *Total Quality Management*, 23 (8).
- Zhu, K. and Kraemer, K.L. (2005), “Post-adoption variations in usage and value of e-business by organizations: cross-country evidence from the retail industry”, *Information Systems Research*, 16, pp. 61-84.

Ελληνόφωνη

- Καραγιώργος Θ. και Παπαδόπουλος Δ., (2006) *Εισαγωγή στη Χρηματοοικονομική Διοίκηση*, Εκδόσεις Γερμανός, Θεσσαλονίκη.
- Νεγκάκης, Χ. (2015) *Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς, Θεωρία και Εφαρμογές*, Παν. Μακεδονίας, Θεσσαλονίκη.
- Νεγκάκης, Ι.Χ. και Ταχυνάκης, Π.Δ. (2017) *Ελεγκτική και εσωτερικός έλεγχος*, Αειφόρος Λογιστική ΙΚΕ, Θεσσαλονίκη
- Τηλικίδου, Ε.Ι. (2004) *Η έρευνα του μάρκετινγκ. Θεωρητικές προσεγγίσεις και εφαρμογές*, Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα.

Παράρτημα – Ερωτηματολόγιο

Ερωτηματολόγιο

Τα ερωτήματα στις Ενότητες Α΄- Ε΄ θα είναι σε πενταβάθμια κλίμακα Likert με τον αριθμό «1» να αντιστοιχεί στην απάντηση «Διαφωνώ απόλυτα» και τον αριθμό «5» να αντιστοιχεί στην απάντηση «Συμφωνώ απόλυτα».

Ενότητα Α΄ - Χρήση

1. Αν η επιχείρηση διαθέτει ένα σύστημα ERP που θεωρείται περίπλοκο είναι λιγότερο πιθανό να χρησιμοποιήσω το ERP (Ruivo et al., 2012).
2. Αν η επιχείρηση διαθέτει ένα σύστημα ERP που έχει μεγαλύτερη αποτελεσματικότητα στην διεκπεραίωση συναλλαγών είναι πιο πιθανό να χρησιμοποιήσω το ERP (Ruivo et al., 2012).
3. Το άγχος για τους υπολογιστές επηρεάζει το βαθμό στον οποίο χρησιμοποιώ το ERP (Garaca, 2011).
4. Παρά τις οδηγίες της διοίκησης, δεν χρησιμοποιώ το ERP όσο θα έπρεπε (Gumussoy et al., 2007).
5. Ο βαθμός στον οποίο χρησιμοποιώ το σύστημα ERP εξαρτάται από τον βαθμό στον οποίο θεωρώ ότι έχει αξία η χρήση του (Ruivo et al., 2012).
6. Η συχνότερη χρήση του ERP με βοηθά να γίνω καλύτερος στην εργασία μου (Delone & McLean, 2008).
7. Η πανδημία του Covid-19 οδήγησε σε μεγαλύτερη χρήση του ERP (Dey et al., 2020).

Ενότητα Β΄ - Χρησιμότητα

Μοντέλο TAM (μέτρηση αντιλαμβανόμενης χρησιμότητας από Davis & Venkatesh (1996))

1. Πιστεύω πως η χρήσης του πληροφοριακού συστήματος ERP μου επιτρέπει να είμαι πιο παραγωγικός/η.
2. Θεωρώ ότι το πληροφοριακό σύστημα ERP είναι χρήσιμο.

3. Αισθάνομαι ότι το πληροφοριακό σύστημα ERP μου επιτρέπει να νιώθω μεγαλύτερη ασφάλεια στην εργασία μου.
4. Θεωρώ ότι το πληροφοριακό σύστημα ERP μειώνει τα προβλήματα κόστους, διαχείρισης χρόνου και έγκυρης πληροφόρησης.
5. Πιστεύω ότι το πληροφοριακό σύστημα ERP αυξάνει την αποδοτικότητά μου.
6. Προβλέπω πως το πληροφοριακό σύστημα ERP μπορεί να ενισχύσει τις δεξιότητες των χρηστών ανεξάρτητα από την ηλικία, τις υπάρχουσες δεξιότητες και ικανότητές τους.

Ενότητα Γ' - Συνδεσιμότητα

1. Η συνδεσιμότητα του ERP μπορεί να συνδράμει στην αποφυγή ανθρώπινων λαθών (Nicol et al., 2008).
2. Πιθανές δυσλειτουργίες των πληροφοριακών συστημάτων αντιμετωπίζονται καλύτερα όταν υπάρχει αυξημένη συνδεσιμότητα του ERP (Bresfelean et al., 2015).
3. Η συνδεσιμότητα του ERP επιτρέπει την ενσωμάτωση τεχνολογικών αλλαγών και εξελίξεων (Rees & Hopkins, 2009).
4. Η συνδεσιμότητα του ERP επηρεάζει θετικά την αύξηση της παραγωγικότητας (Bhatt, 2000).
5. Η συνδεσιμότητα του ERP διευκολύνει την ανταλλαγή πληροφοριών εντός της επιχείρησης (Auramo et al., 2005).

Ενότητα Δ' - Συνεισφορά

1. Το ERP συνεισφέρει στην αύξηση της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών (Vărzaru & Vărzaru, 2016).
2. Το ERP συνεισφέρει στην μείωση του λειτουργικού κόστους της επιχείρησης όπου εργάζομαι (Olsson, 2001).
3. Το ERP συνεισφέρει στην αύξηση της παραγωγικότητας των εργαζομένων (Benson et al., 2004).
4. Το ERP συνεισφέρει στην βελτιστοποίηση των διαδικασιών λήψης αποφάσεων (Laudon & Laudon, 2004).
5. Το ERP συνεισφέρει στην δημιουργία μικρότερων και πιο ευέλικτων τμημάτων μέσα στην επιχείρηση ανάλογα με τις λειτουργικές ανάγκες (Turban et al., 2005).

Ενότητα Ε΄ - Λογιστική

1. Η λογιστική πληροφόρηση μπορεί να βοηθήσει τα πληροφοριακά συστήματα στη διαχείριση άυλων πτυχών της τεχνολογίας πληροφοριών συμπεριλαμβανομένης της αξιολόγησης κινδύνου, του ελέγχου και του συντονισμού (O'Connor & Martinsons, 2006; Soudani, 2012).
2. Η χρήση του ERP βελτιώνει την αποδοτικότητα των λογιστών.
3. Η χρήση ERP με εμποδίζει να εφαρμόσω νέες λογιστικές πρακτικές.
4. Η χρήση ERP με οδηγεί στην υιοθέτηση προηγμένων λογιστικών πρακτικών.
5. Υπάρχει θετική σχέση μεταξύ της χρήσης του ERP και της έκτασης εφαρμογής των λογιστικών πρακτικών.
6. Η τυποποίηση και η ποιότητα διαδικασιών που προσφέρει το ERP οδηγεί σε αυξημένη διαθέσιμη πληροφόρηση.

Ενότητα Στ΄ - Δημογραφικά

1. Φύλο

Άντρας Γυναίκα

2. Έτη προϋπηρεσίας ως λογιστής

<5
 5-10
 11-15
 16-20
 >20

3. Χρήση ERP στην επιχείρηση ή για την επιχείρηση όπου εργάζεστε:

Ναι Όχι

4. Χρήση άλλων πληροφοριακών συστημάτων στην επιχείρηση ή για την επιχείρηση όπου εργάζεστε:

Ναι Όχι